Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 27-го БЕРЕЗНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 27, 1956. No. 57. VOL. LXIII.

АЙЗЕНГАВЕР НАРАДЖУЄТЬСЯ З ПРЕМ'ЄРОМ КАНАДИ І ПРЕЗИДЕНТОМ МЕХІКО

Вашингтон. — Президент Айзенгаер виїхав поїздом до Вайт Солфер Спрінґс у Західній Вірджінії, де в понеділок 26 березня має нараджуватися з мехіканським президентом Адольфом Руїзом Кортінесом і канадійським прем'єром Луїсом Ст. Лораном в готелі „Ґрінбір". Президент почав послуговатися цим способом напів офіційних особистих зустрічей поза столицею, щоб привести до кращого порозуміння між провідниками трьох сусідніх американських держав. Це була перша зустріч цього роду, а пізніше має відбутися конференція з індійським прем'єром Неру. Коли б така зустріч відбувалася в Вашинґтоні, то багато часу зайняла б офіційна частина зустрічі, а в Вірджінії відпаде та частина зустрічі, і буде більше часу на особисті розмови. Немає офіційної програми цих нарад, і не знати, про що будуть розмовляти три голови урядів, але гадають, що на конференції порушать, між іншим, і справу оборони трьох сусідніх і заприязнених держав. В найближчому часі президент Айзенгавер буде часто подорожувати. Після конференції в Західній Вірджінії при кінці цього тижня він виїде на свою фарму в Ґетисбурґу, Па. Гадають, що Айзенгавер не буде присутній на традиційному качанню яєць, яке відбувається на площі біля Білого Дому в Великодній Понеділок. З Білого Дому повідомляють, що не плянується, щоб внуки Президента брали участь в цій традиційній забаві. 9-го квітня Президент має летіти до Оґести, Джорджія, де впродовж тижня має грати в ґольфа, а 17 квітня має відкрити перші бейзбол. змагання Американської Ліґи між дружинами „Єнкі" з Ню Йорку і „Нешенелс" із Вашинґтону. З Білого Дому повідомляють, що від початку свого урядування президент Айзенгавер був 419 днів поза Вашинґтоном, враховуючи сюди урядові поїздки і відпочинок. Це творить 35 відсотків з усіх днів, які минули від того часу, як Айзенгавер обійняв уряд президента. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомив, що президентів брат д-р Мілтон С. Айзенгавер, який є президентом Пенсилвенійського університету, полетить до Вайт Солфер Спрінґс у Вест Вірджінії, де братиме участь в конференції президента Айзенгаера з мехіканським през. Адольфом Руїзом Кортінесом та канадійським прем'єром Луїсом Ст. Лораном. Д-р Мілтон Айзенгавер знає особисто мехіканського президента і обзнайомлений із мехіканськими справами. На цій конференції буде і державний секретар Джан Фостер Доллес та інші визначні американські, канадійські і мехіканські політики й фахівці. З канадійським прем'єром буде присутній і міністер закордонних справ Лестер П. Пірсон, а з мехіканським президентом міністер закордонних справ Луїс Паділля Нерво. Крім того будуть брати участь в цих нарадах амбасадори згаданих держав.

Ботлер виступає проти однопартійности американської преси

Френч Лік, Індіяна. — Голова Крайового Демократичного Комітету Пол М. Ботлер на пресовій конференції поновив атаку проти більшости американської преси, закидаючи їй „сліпу однопартійність." — Ботлер твердив, що більшість американських часописів йде „по однопартійній лінії та підпримує республіканців." „Дійсна воля преси в нашій країні ніколи не була так загрожена, як тепер", говорив Ботлер. Американські часописи, на його думку, повинні почати конструктивно працювати, а не продовжувати свою „деструктивну працю та по партійному насвітлювати вістки про політичні та урядові справи". Преса повинна відкинути рожеві окуляри, через які вона дивиться на працю уряду Айзенгавера й Республіканської партії та залишити той мікроскоп, при допомозі якого вона оцінює демократів. „Теперішній уряд має частинно затрудненого президента, але одночасно він має пропаґандивну машину, яка працює впродовж 24-ох годин щодня," — твердив демократичний провідник.

Третя сніговія в східніх стейтах впродовж 9-ох днів

Ню Йорк, Н. Й. — Східні стейти цієї країни мали нову сніговію при кінці тижня, яка була вже третьою впродовж останніх 9-ох днів. І так в Бостоні, Массачусетс, в попередніх дня нападало 21.2 цаля снігу, а при кінці останнього тижня впало ще снігу на 5.4 цаля. В стейті Мейн впав сніг на одну стопу завглибшки, в Ворсестер, Масс., — 9 цалів, в віденсі, Ровд Айленд — три, в віденсі, Ровд Айленд — три. В Ню Йорку один цаль, а на північ від міста — 2 цалі. Одночасно впав термометер до двадцяти ступнів. Глибокий сніг занотовано і в околицях північного стейту Ню Йорк: Сиракюз — 5.5 цаля, Елмайра, Ітака і Бінґгемптон — по 5 цалів. Деякі шляхи були небезпечні для їзди автами, бо на них був слизький лід.

В АМЕРИЦІ

● **62-річний** емеритований кравець із Ню Йорку Ліон Гелфенбайн захворів на літаку, яким летів до Каліфорнії. Літак завернув назад до Ню Йорку, але ще поки прибув на летовище, Ліон Гелфенбайн був уже мертвий.

● **260,000 жителів** міста Ґваяквілу в Еквадорі відчули сильний землетрус. На щастя, жертв в людях не було.

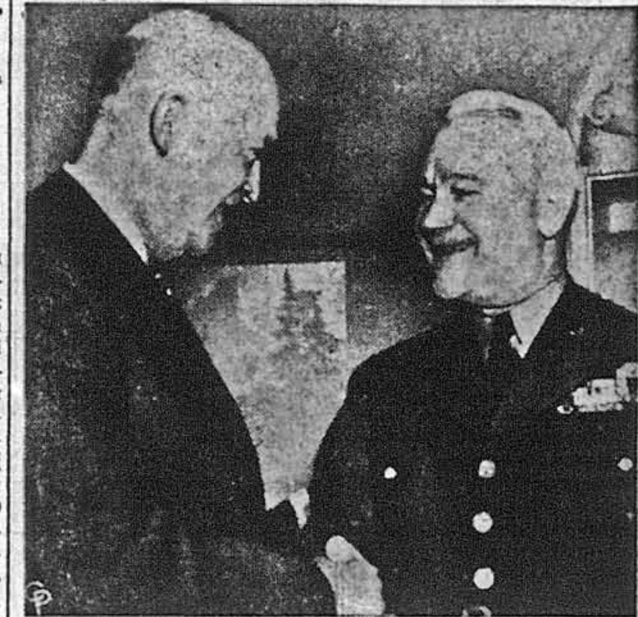
● **Уряд Монако** просить президента Айзенгавера вислати свого представника на весілля князя Рейнера III, який одружується з американською кінозіркою Ґрейс Келлі із Филаделфії. Представник державного секретаря заявив, що князь Рейнер III є монархом, і міжнародний звичай вимагає, щоб Президент ЗДА вислав свого заступника на весілля, що відбудеться 18 квітня.

● **„Гроші не ростуть на дереві!"** — говорить приповідка, але одна сосна її заперечує, бо власник цього дерева в Тексасі мав із неї аж 112.33 долара прибутку. Ця сосна мала 75 років, була 120 стіп заввишки, а 44 стопи завширшки і дала 3,404 кубічних стіп деревного матеріялу.

● **У Шікаґо** шофер таксівки Алберт Джозеф побив на смерть Ірла Карлсена за те, що той дав йому „на чай" лише 15 центів заплативши за їзду 4.85 долярa. Шофера судять за убивство. Він твердить, що йому належався „тіп" у висоті 30 відсотків від оплаченого рахунку.

● **500 жінок**, які працюють в урядових аґенціях, влаштували прийняття з приводу 59-их роковин з дня народження пані Айзенгавер, які припадали на 14-го листопада 1955 р. Цю імпрезу відкладено було з огляду на недугу Президента. Під час прийняття телевізійна стація передавала улюблені пісні пані Айзенгавер. Жінки подарували своїй достойній гості старовинне біліло, усипане перлами.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОЩАЄ ШЕФА ШТАБУ АРМІЇ



Президент Айзенгавер прощає в Білому Домі ген. Дж. Л. Коллінса, кол. шефа штабу американської армії, який після 30 років служби відійшов у стан спочинку. Ген. Коллінс, абсольвент Військової Академії у Вест Пойнті з 1917 року, був одним із видатних американських військових провідників під час другої світової війни.

Стівенсон за поліпшення соціяльного забезпечення

Шикаґо. — Демократичний апірант на кандидата на президента Адлей Е. Стівенсон виступив проти уряду Айзенгавера за те, що противиться змінам програми соціяльного забезпечення. Стівенсон пригадав, що Палата Репрезентантів минулого року прийняла законопроєкт про зменшення пенсійного віку жінок до 62-ох років, а віку нездібних до праці робітників і робітниць до 50-ого року життя. Стівенсон заявив, що ці запропоновані зміни мусять бути добрі і в інтересі широких кол населення, коли за ними голосували аж 372 конґресмени, а проти тільки 31. Демократичний кадидат на президента сказав, що уряд виступає проти цього законопроєкту, бо згідно з ним треба б збільшити вкладки на соціяльне забезпечення на пів відсотка від працедавців і затруднених. Але рішальним повинно бути те, твердить Стівенсон, що робітники і робітниці погоджуються платити збільшені вкладки на соціяльне забезпечення. Поліпшення соціяльного забезпечення лежить в інтересі всього народу, і повинно бути на першому місці в програмі уряду.

Білорусини в Ню Йорку відзначили роковини незалежности Білоруси

Ню Йорк. — У 38-мі роковини проголошення самостійности Білоруської Народної Республіки відбулася тут минулої неділі, 25-го березня ц. р., у дуже гарній Музичній залі Балтімор-готелю при Медізон евеню, Академія, попереджена вранці того самого дня Богослужбою у православній церкві на 4-ій вул. Голова Білорусько-Американського Т-ва в Ню Йорку, п. К. Мерляк виголосив промову (англ. мовою), в якій подав інформаційний нарис білоруського національного відродження й умовин, в яких прийшло до проголошення державної самостійности Білорусі, здавленої швидко потім московсько-большевицьким імперіялізмом. — Головним американським промовцем був конґресмен Френсіс Е. Дорн з Ню Йорку, який у своїй гострій антикомуністичній промові навів цитати з різних промов Д. Д. Айзенгавера про право всіх народів, особлито уярмлених Совєтами, власну державність і вибір такої форми правління, яка їм до вподоби. Першим промовцем з-поміж представників інших національностей був през. в екзилі, д-р Степан Витвицький, який вказував на конечність спільного одностайного фронту всіх поневолених проти Москви і на тісний зв'язок долі всіх народів Східньої та Середньої Европи з визвольною проблемою України. З-посеред досить численно присутніх українських діячів, промовляли ще ред. В. Душник (УКК) і проф. І. Паливода (Об'єдн. Дем. Організацій) Промовляв також арх. Богдан (Шпилька). Виступили теж м. ін. архиєпископ Білоруської Автокефальної Православної Церкви на чужині Василь та єпископ-помічник з Ню Йорку Франсіс Вілкі і президент всеіндійської федерації національних Церков Рамкрішна Шану Модак. З інших національностей — приявні були репрезентанти Вірменії, Козакії, Ідель-Уралу, Північного Кавказу, Грузії і Словаччини. Зате не було нікого з балтійських народів, поляків ані чехів.

Після Академії відбувся у тому ж готелі бенкет. — З нагоди проголошення незалежности Білоруської Народної Республіки посадник міста Ню Йорку Роберт Ф. Вагнер проголосив був день 25-го березня — Білоруським Днем для Ню Йорку, — прохаючи у своїй проклямації всіх мешканців міста приєднатися до білоруських молитов за мир, волю і справедливість у світі.

П-ні Ірина Повзанюк перевибрана на голову Виставового Комітету

Ню Йорк. — Минулої суботи, 24-го березня, відбулися тут у приміщеннях Українського Народного Дому річні збори Українського Жіночого Виставового Комітету, який займається організацією українського відділу та переведенням української програми на великій Міжнародній Жіночій Виставці та який дотеперішньою участю в тій виставці вибився на одне з перших місць між іншими групами. Міжнародну Виставку українські жінки з успіхом використовують для здобування уваги до українського імени та до поширювання української правди. В суботнішніх зборах взяло участь три десятки представниць жіночих та мішаних організацій метрополії. У висліді зборів обрано нову Екзекутиву Комітету, на голову якої на черговий рік перевибрано знову п-ню Ірину Повзянюк. Крім неї, до Екзекутиви увійшли п-ні: Стефанія Галичин і Юлія Копчинська — заступниці голови, Ольга Ліс — секретарка, Марія Пришляк — касирка та Ольга Калина, Марія Близняк і Ольга Стецька — контрольна комісія.

Дж. Ф. Доллес ствердив, що всі держави в Азії свідомі комуністичної небезпеки

Вашингтон. — Народи, які тільки недавно звільнились від панування колоніяльних держав і здобули свою власну державність, надзвичайно чулі на небезпеку, що їм може грозити знову від Заходу і тому менше думають про небезпеку від комунізму, якого ще не зазнали. Зате державні керівники в Азії є добре свідомі небезпеки, яка грозить від комуністичної пенетрації і того, що сов. та комуно-китайська господарські допомоги є засобом політичної пенетрації отих комуністичних країн. „Одні приймають гостріші засоби охорони, інші слабші, але ніхто з лідерів не є сліпий на ту небезпеку". — Так казав державний секретар Джан Фостер Доллес, який в п'ятницю 23 ц. м. виголосив довгу промову через радіо і телевізію до американського народу, звітуючи з своєї 19-денної подорожі по південній Азії і Далекому Сході. Він відвідав країни, які разом мають 700,000,000 мешканців, себто становлять кругло одну третю мешканців цілого нашого ґльобу, а з них 600 мільйонів дістали щойно після другої світової війни державну незалежність. Державний секретар ствердив у своїй подорожі загальне бажання всіх азійських країн, щоб ЗДА були сильні і грали ролю начe „парасолі", під якою могли б жити і процвітати молоді й малорозвинені держави Сходу. Тому державний секретар палко виступив в обороні внесення, що його зголосив до Конґресу Президент в справі фондів на допомогу закордонним країнам. Доллес бачить цю допомогу в несенні її трьома шляхами: для скріплення оборонної здібности країн згідно з договорами про взаємну безпеку, — несення технічної допомоги, почавши від будови шкіл і постачання вчителів та книжок, кінчаючи на будові продукційних промислових закладів, і, врешті, постачанням харчів з великих американських запасів, при чому однак Доллес перестерігав, щоб мати на увазі, що деякі країни живуть із власного експорту деяких артикулів. „Очевидно, совєтська і китайська економічні тактики є небезпекою" — заявив державний секретар, однак він бачить можливість побороти ту небезпеку. — Доллес твердить, що всі бажають собі миру, бо навіть Південна Корея і національний Китай, які думають тільки про волю для цілої, тепер поділеної, батьківщини, здають собі справу з катастрофи, яку несе кожна новітня війна.

Англія призадумується над висланням зброї Ізраїлеві

Лондон. — Англійське міністерство закордонних справ офіційно піддало в сумнів щирість заяви єгипетського прем'єра Ґамаля Нассера, що він — мовляв — не шкодить англійським інтересам на Середньому Сході і що бажає собі зберігати приязнь між Єгиптом і Англією. Таку заяву єгипетський прем'єр склав у розмові з представниками лондонських часописів „Обсервер" і „Сандей Таймс". В англійському офіційному комунікаті звертається увагу на постійну кампанію Єгипту проти Багдадського пакту, що існує поміж Англією, Туреччиною, Іраком, Іраном і Пакістаном. Дармащо англійський уряд, востаннє устами самого міністра закордонних справ Ллойда, виразно вияснив характер того союзу, який в найменшій мірі не шкодить інтересам ніодної арабської держави, ані арабського світу в цілості, а помагає членам того союзу для їхньої безпеки і піднесення життьового рівня. Крім цього Єгипет веде активно кампанію проти Англії в її африканських посілостях, підбурюючи тамошніх автохтонів. Англійський уряд з свого боку вказує на такі докази своєї доброї волі, як передача Суезу під суверенність Єгипту, згода на самостійність Судану та згода на співпрацю в будові греблі в Асван над Нілем. У зв'язку з щораз більшою військовою силою Єгипту і очевидним змаганням його прем'єра Ґамаля Нассера очолити цілий арабський світ, який зброїться до розправи з Ізраїлем, в англійському політичному світі зростає переконання, що треба вислати великий транспорт зброї до Ізраїлю.

300,000 мешканців Кипру засуджені на „домашній арешт"

Нікозія, Кипр. — В неділю 25 ц. м. кругло 300,000 мешканців острова Кипр у східній частині Середземного моря, на всіх пів мільйона тамошнього населення, були фактично засуджені на домашній арешт, діставши заборону виходити на вулицю почавши від 4 години вранці. Таку заборону видав англійський ґубернатор маршал Гардінґ, застосувавши її до 12 найбільших міст на Кипрі та їхніх підміських околиць. Ця заборона торкалася однаково греків, і турків. Видано її у зв'язку з 135 роковинами здобуття самостійности Греції, яка до того часу була від 14 сторіччя під турецьким ярмом. Тому, що роковини відзначення грецької державности це найбільше щорічне свято всіх греків, получене ще й із святкуванням початку весни, ця „поліційна година" болюче вдарила по греках Кипру. У своїй забороні, що її передано через радіо на Кипрі, маршал Гардінг мотивував її острахом перед спробами революційного підпілля спровокувати заворушення, що довели б до проливу крови і втрати майна невинними людьми. Тому цілу минулу неділю вулиці всіх більших міст на Кипрі були мертві. Тільки лікарям видавано перепустки їхати до недужих в наглих випадках.

Йорданія і Сирія підписали умову проти Ізраїлю

Дамаск, Сирія. — Новий головний командант Арабського Леґіону, який є йорданською армією, генерал Раді Інаб, що прийшов на місце димісіонованого англійського генерала Глобба, творця того Леґіону, і шеф штабу армії Сирії, генерал Шавкат Шуккаір, підписали договір про взаємну допомогу на випадок атаки збоку Ізраїлю на одну з їх країн. Таким чином Йорданія посередньо вступила до союзу, існуючого між Єгиптом, Сирією і Савді Арабією з вістрям проти Ізраїлю. Сирія і Йорданія мають з Ізраїлем кордон довжиною 540 миль. Включення 20.000-го Арабського Леґіону у формальний союз арабських держав проти Ізраїлю означає надзвичайне скріплення їх збройної сили з уваги на добре озброєння, дисципліну та взагалі високий стан тієї військової формації — коментують цю подію закордонні чинники. В офіційному комунікаті сказано, що названі військові команданти рішили переводити „обмін думками про справи спільного інтересу для обох арабських армій".

ГРУЗІЯ БУНТУЄТЬСЯ ПРОТИ РОЗВІНЧАННЯ СТАЛІНА

Москва. — Поїзди, які в останніх днях прибули з Тифлісу (Тбілісу) до Москви, мали повибивані вікна — це остання вістка, яка наспіла з Москви як один із посередніх доказів, що в столиці Грузії далі неспокійно у зв'язку з виступом Хрущова проти Сталіна і скиненням з п'єдесталю недавнього божища большевиків. Чужинцям, які перебувають в корінній Московщині, не вільно їхати до різних частин Кавказу, а в Москві далі кружляють вістки про труднощі, що їх має комуністична партія з реакцією партійних рядів на несподіваний „посмертний суд" над Сталіним — його ж найближчими співробітниками й учнями та виконавцями його волі. Центром неспокою є університет в Тифлісі, що його ректор Віктор Купрадзе складав звіт перед місцевою партійною управою про „політичну й ідеологічну діяльність серед студентів". Цей звіт не задовольнив партійної верхівки — стверджує „Заря Востока". Верхівка комуністичної партії Грузії ствердила, що „політичне виховання студентів і професорів в університеті в Тифлісі було ведене цілком незадовільно". У партійних нарадах взяв участь також шеф МВД в Тифлісі Мусерідзе, який виступив за гострими репресіями у відношенні до „всіх, які стараються воскресити в якийнебудь спосіб буржуазний націоналізм" серед грузинів. Він закликав до встановлення „соціялістичного порядку" в Тифлісі. Московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" розмовляв телефонічно з Москви з ректором університету в Тифлісі, який заперечив, наче б університет був закритий і відбувались якісь студентські демонстрації. Зате він признав, що 9 березня університетська влада припинила на пів дня виклади й дозволив студентам на маніфістацію з приводу 3-тіх роковин смерти Сталіна (які насправді припали були на день 5 березня). Комуністичні партійні наради тривали в Тифлісі в понеділок і вівторок минулого тижня. Факт, що в Тифлісі далі неспокійно, потверджує посередньо згадана тамошня „Заря Востока", яка домагається покарання „хуліґанів" за їх вибрики супроти партії. — Це вказує на рішення совєтських чинників повести масові репресії супроти грузинів, не так за їх вірність Сталінові, як радше за їх грузинський патріотизм, що виявляється при кожній нагоді, коли можна демонструвати проти Москви — стверджує закордонна преса.

Франція жадатиме заборони посилати зброю Середньому Сходові

Париж. — Треба, щоб у скорому часі проголошено заборону посилати зброю до країн Середнього Сходу, „мабуть через Об'єдн. Нації, заявив французький прем'єр Молле у довгій розмові з 43 американськими журналістами, які зупинились у Парижі у своїй подорожі довкола світу. Молле виступив за активнішою політикою ЗДА, Англії і Франції у поборюванні тенденції Совєтів, які хочуть, зискати собі в очах всіх менше розвинених країн опінію єдиного правдивого опікуна. Він критикував спосіб ведення американської допомоги в деяких країнах Сходу, наслідком чого Америка не придбала собі там приятелів. Відповідаючи на запит журналістів щодо причин, чому у Франції кругло 5,000,000 осіб голосує на комуністичну лісту, французький прем'єр, сам соціял-демократ, запевнював, що з отих п'яти мільйонів навіть 200,000 не знають, що насправді означає комунізм і навіть 10,000 не читали Маркса. Він твердив, що свій успіх французькі комуністи завдячують демагогії, невідповідній контр-пропаґанді та переконанню великої скількости французів, що скрайня лівиця рівняється правдивій демократії. Тому — казав Молле — треба постійно твердити французам, що комуністи це не „ліві", тільки „східні" підпорядковані Москві, а „народні демократії" — це совєтські сателіти. Молле покликався на згоду, яку нібито він осягнув в минулотижневих розмовах з Іденом у підході до проблем на Середньому Сході.

Канадійська прокомуністична робітнича спілка втратила право заключати контракти

Торонто, Онтаріо. — Комуністами контрольована робітнича спілка Міжнародна Юнія Копальняних, Млинарських і Металевих Робітників, яка нараховує 33,000 членів, втратила право заключати контракти з підприємцями. Сталося це згідно з одноголосним рішенням п'ятичленної Ради Робітничих Відносин провінції Онтаріо тому, що ця спілка на останній своїй конвенції прийняла новий статут та змінила свою назву, щоб здобути більшу автономію, додаючи до давнішої назви слово „Канада". Ця спілка — це найбільша робітнича організація, контрольована комуністами. Вона робить умови з копальнями, які продукують уран, нікель, залізо та золото.

В СВІТІ

● **Проф. Рікардо Ґелеаччі-Лізі**, персональний лікар Папи Пія XII, заявив, приїхавши до Парижу, що стан здоров'я Папи „знаменитий", і Папа не потребує вже ніякої лікарської опіки. Місто Париж надало славетному італійському лікареві-професорові медалю, яку передав йому президент міста на окремій церемонії.

● **В англійському парляменті** соціялістичний посол Ричард Стокс порушив справу підвищення експортового мита на шотляндську горілку „Скач", що її залюбки п'ють в Америці. У З'єдинених Державах, заявив Ричард Стокс, від останньої війни ця горілка подорожчала лише на 10 цт. на пляшці, тоді як в Англії ціна на неї підвищилась значно більше.

● **У Східній Німеччині** і комуністичній Польщі чотири колишні німецькі концентраційні табори — Бухенвальд, Саксенгавзен, Равенсбрюк і Освєнцім — перетворено на музеї, відкриті для широкої публіки. В Освєнцімі під час війни винищено коло 4,000,000 осіб з 25 европейських держав. Про Бухенвалд, що його 11 квітня 1945 року зайняли американські війська, визволивши в'язнів, пропам'ятна таблиця каже, як про концтабір, зайнятий „доблесною" совєтською армією.

● **Мендес - Франс**, колишній французький прем'єр, а тепер віце-прем'єр, зізнав перед судом у Парижі, на розправі проти одного журналіста і двох високих службовців державної Ради Оборони обвинувачених у шпигунстві, що державний секретар Доллес і англійський уряд інформували його два роки тому, як прем'єр-міністра, що з французької Ради Безпеки таємні документи дістаються до комуністів.

● **На Кипрі**, у зв'язку з невдалим атентатом на англійського ґубернатора Гардінґа (атентатчика все ще безуспішно розшукують), звільнено з праці всіх греків і грекинь, що працювали в ґубернаторському палаці і в інших домах англійських урядовців та старшин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПІВІСНУВАННЯ З ДУШОГУБЦЯМИ

В англійській, а за нею частинно і в світовій пресі викликав справжню бурю приїзд до Лондону шефа згуртованих у т. зв. Комітеті державної безпеки совєтських народовбивців, ген. Івана Сєрова. Приїхав він до Англії з тією метою, щоб, у порозумінні з англійськими властями безпеки, зорганізувати охорону совєтських „колективних" диктаторів Хрущова і Булґаніна під час їхніх недалеких уже відвідин на британському острові.

На приїзд Сєрова англійська преса зареаґувала дуже гостро, називаючи його „шакалом", „садистом", „присадкуватим, усміхненим бандитом" і порівнюючи з колишнім шефом гітлерівських скритовбивців, Гіммлером. При цій нагоді англійська та закордонна преса пригадує також криваві подвиги Сєрова і очолюваних ним емведистів у поодиноких окупованих Москвою країнах, зокрема в Україні. „Рекорд" Сєрова в злочинах міг би бути перевищений тільки деякими з його попередників, і коли б він на яке прийняття між цивілізованими людьми заслуговував, то тільки на прийняття перед справедливим судом — у залізній клітці і з грубими кайданами на руках та ногах.

Тим часом Сєров приїхав до вільної країни і тепер торгується з англійцями, щоб дозволили приїхати ще двом сотням емведівських посіпак для охорони совєтських вождів, таких самих катів, як і Сєров, від 150 тисяч недостріляних і недомучених ними втікачів з-поза залізної заслони, які перебувають на терені Англії.

Англійська преса, гостро реаґуючи на приїзд Сєрова, не заторкує справи відвідин Хрущова і Булґаніна. Вона має претенсії до Москви, мовляв, можна було прислати якусь меншу емведівську „фіґуру". Англійський уряд вияснив, що він сам запропонував Москві прислати когось для співпраці із окремим відділом Скотленд Ярду в організації охорони Хрущова і Булґаніна, але при цьому й думки не було про „самого" Сєрова. Та це вже подробиці, які тільки підкреслюють співіснувальне безглуздя.

Попереджені Маленковим, а тепер Сєровим, відвідини Хрущова і Булґаніна в Англії будуть першим такого роду співіснувальним експериментом на европейському терені. Щоправда, Хрущов і Булґанін були вже минулого року в Женеві, де брали участь у „конференції на вершинах". Але це була інша справа. Всілякі обставини і кризи змушують часом порядних і чесних людей входити в пертрактації з бандитами. Проте, інша справа гостити бандита в своїй хаті. Це вже направду курйоз, який навряд чи приносить честь тим, що на нього погодились. І хоч Британія вже відома з того, що вона готова торгувати навіть з людожерами, але невже ж для цього потрібне ще й братання з дияволом? Невже ж для підтримання англійської корони потрібно відвідин та гостин у королівському палаці тих, що заприсягли смерть палацам?

Можливо, що британський уряд, приймаючи пропозицію кремлівських душогубців про відвідини в Англії, керувався надією, що ці відвідини можуть спричинитись до скріплення ідеї співіснування і сприятимуть її реалізації. Кінцевою ціллю такого співіснування є надія, що ним можна вдержати бодай теперішній проблематичний мир. Але невже ж демократична Британія переймає большевицько-нацистичну концепцію, що ціль освячує засоби?

Очевидно, що відвідини совєтських катів в Англії створюють багато внутрішніх проблем і для самої Англії. Англійська преса не без причин звертає увагу на потребу спеціяльної охорони для відвідувачів з уваги на приявність в тій країні великої кількости жертв їхньої кривавої системи. Люди ж бо є людьми і не кожний може здавити в собі гнів та жадобу помсти на вид ката. Все ж таки треба сподіватись, що з-підсовєтські втікачі, які живуть на терені Англії, отже між ними й українці, пошанують закони тієї країни і свій протест виявлять тільки і виключно в межах законів, якщо взагалі вважатимуть за відповідне його виявляти.

Міркуючи над цими проблемами, американські українці не можуть не висловити окремої вдячности своєму урядові у Вашинґтоні, який мав від Хрущова і Булґаніна таку саму пропозицію про відвідини, але цю пропозицію відхилив, арґументуючи — згідно з повідомленнями преси — своє рішення тим, що такі відвідини могли б обурити й схвилювати опінію населення країни.

СПРАВА РОЗЗБРОЄННЯ

У понеділок 19 березня ц. р. Підкомісія Об'єднаних Націй в справах роззброєння, яка вже два з половиною роки даремне старається знайти якийсь спосіб для роззброєння світу, чого не змогла в кількарічних зусиллях зробити повна Комісія ОН — знову зібралася в Лондоні на наради. Від ЗДА приїхав на ці наради Геролд Стассен з цілим штабом фахових дорадників-військовиків та економістів, з Франції — міністер оборони Жіль Мош, який був уже раніше її репрезентантом в справах роззброєння в ОН. Канаду заступає її високий комісар при англійському уряді Норман Робертсон, а з Москви прибув „сам" Андрей Громико, знаний колись із ароґанції старої школи совєтської холодної війни, а тепер усміхнений і співіснувальний. Наради відкрив англієць Антоні Наттінґ, що має титул міністра закордонних справ, але насправді є заступником міністра Селвайна Ллойда, професійний дипломат, що теж уже віддавна бере участь в безплідних розмовах на цю тему в Об'єднаних Націях.

Ця нова „рунда" безконечного і безнадійного змагу розпочалась, як кожна попередня, закликом головуючого на засіданні — припинити суперечки і „негайно приступити до роззброєння". Це стереотипна фраза, в реальне значення якої найменше вірить, мабуть, сам промовець, теперішній керівник англійської закордонної політики на Середньому Сході. Антоні Наттінґ, видно, уважав також за відповідне звернути увагу на безнадійність проблеми, ствердивши, що „з мелянхолією мусимо думати про те, що після всіх отих років ми є сьогодні малощо ближче, якщо взагалі ближче, до роззброєння". Формально, завдання Підкомісії — підсумувати практичні вигляди для реалізації всіх тих конкретних проєктів роззброєння, що їх позголошували впродовж років різні держави і що забирають тільки місце в паперовому архіві. Тепер до того архіву прибуло ще кілька актів: Стассен формально зголосив останній лист Президента до Булґаніна, в якому то листі наче підсумовано всі пропозиції роззброєння, що їх подали ЗДА і СССР від часу минулорічної Женевської конференції „на вершинах". Отже, в цьому останному листі до совєтського прем'єра през. Айзенгавер повторив свою пропозицію про „інспекцію з повітря" (взаємна летунська контроля військових об'єктів у ЗДА і СССР), але додав ще Булґанінову пропозицію про контролю вузлових комунікаційних пунктів та нову власну пропозицію — „заморозити" стан ядрового озброєння Америки і Совєтів на теперішньому рівні, себто не продукувати більше атомових і водневих бомб (готових бомб — як заявив індійський дипломатичний комівояжер Крішна Менон — цілком вистачає для того, щоб воюючі країни не тільки одна одну зрівняли з землею, але й розбили плянету Землю). До стирти паперів, що лежать на столі Підкомісії, доложено ще два нові акти: спільний французько-англійський проєкт, що передбачає роззброєння у трьох ступнях: 1) покликати до життя міжнародний „контрольний інспекторат" Об'єднаних Націй, 2) „заморозити" наявний стан збройних сил, поруч із введенням контролі за згаданими пропозиціями Айзенгавера та Булґаніна, і обмежити пробні вибухи ядрової зброї і 3) заборонити вживання ядрової зброї „за вийнятком — у власній обороні проти аґресора", та — вкінці — зредукувати кількість всіх існуючих родів зброї. А Геролд Стассен зголосив від ЗДА ще три пропозиції: 1) щоб ЗДА і СССР визначили по 20-30 тисяч квадратних миль для „пробної контролі" всіх вартісних з стратеґічного погляду об'єктів та влаштувань і 2) щоб п'ять держав, заступлених в Підкомісії, обмінялись відразу „технічно-контрольними комісіями", і 3) що ЗДА і СССР зредукували число вояків всіх родів зброї до 2,500,000 осіб. Андрей Громико, „жалуючи", що не мав змоги простудіювати англо-французький плян, заявив, що він і його фахові колеґи зроблять це якнайшвидше, ну й певно зголосять свої завваги, застереження та власні контрпропозиції...

Очевидно, що люди, які є солідно оплачувані, щоб займатися цим ділом, мусять ставитись до нього поважно. Але світова опінія не бере вже цих нових дебатів поважно, керуючись реалістичною оцінкою вартости як усіх дотеперішніх дискусій на цю тему, так і існуючої міжнародної ситуації. Крик про роззброєння був одним із найперфідніших і найцинічніших засобів Москви під час холодної війни. Всі комуністами покликані до життя та режисеровані „Світові Ради миру", „мирові конґреси" і т. д. обов'язково приймали резолюції про конечність генеральної заборони атомових бомб і дослідних вибухів водневої бомби. Холодна війна, формально ніби закінчившись, фактично триває, тільки в чемніших формах. Але ліцитація мировими фразами ведеться далі. Зрештою, декларації про бажання миру — щирі, бо людськість спраґнена миру і не хоче війни. Вони подекуди могли б бути щирі навіть у большевиків, які також не хочуть тепер ризикувати і ставити на одну карту не тільки світовий комунізм з його задушевними мріями панування над світом, але й власну життьову екзистенцію — екзистенцію всієї керівної комуністичної верстви в СССР та сателітних країнах. Ціллю бо Москви не мусить бути війна, а тільки запанування над світом і вона, очевидно не мала б нічого проти того, щоб цю мету досягнути „мирним шляхом".

Але від бажання миру до роззброєння — величезна віддстань. Як на глум, нова рунда розмов про роззброєння розпочалась саме в той час, коли над світом нависла безпосередня небезпека вибуху війни на Середньому Сході. Луіс Штравс, голова американської Комісії Атомової Енерґії, відкрив у середу минулого тижня, що в Совєтах переведено „в останніх кількох днях" вже п'ятий з черги пробний вибух ядрової зброї впродовж останніх восьми місяців. А д-р Герман Курцвеґ, один з найчільніших німецьких фізиків, фахівців ракетної зброї, тепер керівник одного з американських експериментальних військових центрів у Вайт Ок у Меріленді, виступив перед вихованцями дослідного центру фабрик Вестінґгавза з „скромним" відкриттям, що з нової гармати можна вистрілювати ракети-стрільна на віддаль 7,000 миль що години.

Не роззброєння, а зброєння поступає вперед. Увесь Близький й Середній Схід, який був роззброєний, стає арсеналом зброї, що її постачають комуністичні країни арабам, а Ізраїль, кричучи, що ЗДА не дають йому зброї, стягає її звідусіль, звідки лише її може стягнути. Недавно ще примітивно озброєний Китай здвигає велетенську мілітарну силу. З свого боку Захід мусить озброювати держави СЕАТО і Баґдадського пакту, бо того вимагають оборонні конечності. Як серед такої міжнародної ситуації і в такій міжнародній атмосфері можна поважно думати про роззброєння у практиці?!

ЗНОВУ БЕРУТЬСЯ ДО КОЛГОСПНИКІВ

Новий хрущовський Центральний Комітет КПСС з 10-го березня ц. р. дав про себе знати постановою під такою хитромудрою назвою: „Про статут сільсько-господарської артілі і дальший розвиток ініціятиви колгоспників в організації колгоспного виробництва та управління артілі".

У західній пресі в відгомонах на цю постанову подекуди висловлювано твердження, що „колективний провід" оце вже відбирає в селян останню їхню „умовну" власність — присадибну ділянку. Це не зовсім так, хоч, безсумнівно, в майбутньому до цього може прийти, бо самий сенс постанови до цього зміряє.

Партійний провід, як виходить з матеріялів останнього московського з'їзду, в ділянці сільського господарства найбільше затурбований крутим занепадом серед колгоспників трудової дисципліни. Численні приклади з самої ж совєтської преси свідчать, що українське селянство працювати в колгоспі не хоче. Тому саме з метою скріпити серед колгоспників дисципліну та тісніше прив'язати їх до колгоспу заходами адміністраційного характеру, з одного боку, а з другого — викликати в них матеріяльну заінтересованість, і видано 10-го березня цю постанову Центрального Комітету.

Дотепер зобов'язуючим для всіх колгоспів був ухвалений 20 років тому на 2-му з'їзді колгоспників т. зв. „Примірний статут сільсько-господарської артілі". То є інша справа, які „колгоспники" його ухвалювали і в якій мірі додержувано його в колгоспах на практиці. В кожному разі, офіційно був цей статут для них ніби „основним законом".

10-го березня, за відомим сталінським шаблоном, проголошено, що постанову в справі колгоспів видано через те, що ЦК партії, мовляв, одержує „численні листи від колгоспників, які пропонують (!) внести деякі зміни в статут". Як виходить з цих „мітичних листів", пропоновані зміни мали б охоплювати такі пункти статуту: 1) порядок наділення і розміри присадибних ділянок, 2) кількість худоби, що є в особистій власності колгоспника, 3) визначення мінімуму трудоднів, 4) виключення колгоспників з колгоспів, 5) розподіл прибутку колгоспів і 6) поширення прав колгоспних управ.

Присадибна ділянка, тобто клапоть землі (пересічно 0.3 гектара), що є в особистому користуванні колгоспника і що з нього колгоспник якусь частину продуктів може продавати на вільному ринку, як сказано в постанові ЦК, „повинна мати підсобний характер і є необхідною, поки колгосп ще не досить розвинений". Чи значило б це, що в усіх „досить розвинених" колгоспах вже тепер почнуть відбирати у селян присадибні ділянки? Про це в постанові нічого виразно не сказано. Але далі справу дещо уточнюється: „Ми вже маємо чимало колгоспів, — сказано в постанові, — в яких виробництво сільсько-господарських продуктів досягло такого рівня, коли натуральні й грошові прибутки, що їх одержують колгоспники на трудодні, настільки зросли, що колгоспник вже не заінтересований (!) мати особисте підсобне господарство в розмірах, передбачених статутом..."

Одначе й після цього „уточнення" справа залишається неясною. ЦК, очевидно, пускає пробний бальон, щоб вияснити, як зареаґує селянство на підготовлюване відбирання в нього останнього клаптика землі.

Підкреслюючи свою „демократичність", нові диктатори в постанові, що є зобов'язуючим до виконання документом, уживає, замість наказової форми (нечувана річ!), таких обережних зворотів, як „ЦК рекомендує", „ЦК звертає увагу" та ін.

Отож, в порядку „рекомендації" Центральний Комітет тим часом приписує: зменшити розмір присадибних ділянок для тих родин колгоспників, у складі яких є члени, що „беруть недостатню трудову участь в громадському господарстві і не виробляють в колгоспі встановленого мінімуму трудоднів".

Щодо худоби, яка є в особистій власності колгоспника, то ЦК — з огляду на „розвиток тваринництва і великі зміни, що зайшли останніми роками в напрямі господарства, — сумнівається, чи є потреба зберігати надалі давніше встановлену кількість худоби, яку може мати колгоспник..." А скільки ж він її має? Чи не означає це, що колгоспник мусітиме відвести до колгоспу і „усуспільнити" останню корову?

Закріпачуючи ще дужче селянство, постанова ЦК пропонує, вносячи поправки в новий статут, „встановити обов'язковий мінімум трудоднів", що його мусить виробити кожний колгоспник, а також „опрацювати норми виробітку і розцінки робіт в трудоднях".

У справі скріплення трудової дисципліни ЦК надає значно ширших прав „владі на місцях" — загальним зборам колгоспників, під фірмою яких фактично мають діяти т. зв. збори уповноважених, чи „довірені особи", тобто совєтські активісти. ЦК вважає, що рішення цих активістів про позбавлення колгоспника присадибної ділянки, відібрання від нього худоби чи й виключення його з колгоспу („вовчий білет"!) має бути остаточним і не може бути, як було дотепер, скасоване постановою районового виконавчого комітету.

Щоб підсилити матеріяльну заінтересованість колгоспника (політика батога і цукорка), постанова касує дотеперішню практику, при якій розподіл продуктів на трудодні провадилося наприкінці року, а пропонує „проґресивну систему", тобто щомісяця видавати колгоспникам на трудодні не менше як 25% грошових прибутків, фактично одержаних колгоспом, і 50% грошей, одержаних колгоспом за продані державі продукти.

Нова постанова наочно реалізує запроєктовану виклятим нині Сталіним політику в ділянці сільського господарства, ще більше затираючи різницю між колгоспником та фабричним робітником. А скріплення „влади на місцях", чи пак узаконене свавілля комсомольських та партійних активістів, що мають представляти собою „волю народу", свідчить про те, як сильно занепокоєна Москва станом у „соціялістичному сільському господарстві".

В. С-ко

В 38-мі РОКОВИНИ САМОСТІЙНОСТИ БІЛОРУСИ

25 березня білоруські патріоти святкують щорічно проголошення в тому дні у 1918-му році самостійної Білоруської Народної Республіки. Зробила це Білоруська Національна Рада, як революційний законодатний орган, відповідник Української Центральної Ради. Перший Всебілоруський Конґрес, що започаткував новітнє відродження білоруського руху внаслідок упадку російського царату, зібрався в Менську 18 грудня 1917 року. „Рік тому — сказано в маніфесті Ради Білоруської Народної Республіки з 25 березня 1918 року — народи Білоруси разом з народами Росії скинули ярмо російського царизму, яке найважче з усіх придушило Білорусь. Не запитуючи народу, він вкинув наш край у пожежу війни, що дощенту зруйнувала міста і села Білоруси. Тепер ми, Рада Білоруської Народної Республіки, скидаємо з рідного краю ненависне ярмо державної залежности, яке було накинене російським царизмом нашій вольній і незалежній країні. Від нинішнього дня Білоруська Народна Республіка проголошується незалежною і вільною державою... Самі народи Білоруси, зібравшись в своєму установчому соймі, вирішать майбутні державні зв'язки Білоруси..."

Про кордони Білоруської Народної Республіки, у тому маніфесті говорилось буквально:

„...Білоруська Народна Республіка повинна обняти всі землі, де живе і має чисельну переваґу білоруський нарід..."

Білоруси й українці — два найближчі сусідні народи, споріднені кровно і мовно, яких минуле, сучасне й майбутнє тісно пов'язані. Білоруський нарід здає собі теж разом з українським народом найкраще справу з істини, що без існування Української суверенної держави ні один із народів Східньої і навіть Середньої Европи не вдержиться проти захланности Московщини, і що найпевнішою ґарантією закінчення імперіялістичного походу Московщини є розпад СССР на національні демократичні суверенні держави, із них у найпершу чергу Української та Білоруської. Українські й білоруські політичні еміґрації найтісніше одна з одною співпрацюють. І українське громадянство має в дні роковин Білоруської Народної Республіки тільки слова щирих бажань братам-білорусам, щоб їхні визвольницькі мрії здійснились разом з тотожніми українськими мріями.

За Залізною Заслоною

СОВЄТСЬКІ „РОДЗИНКИ"

Ось що пише про якість продукції деяких совєтських підприємств кореспондент „Ізвєстій" С. Руденко:

„... Перед начальником тресту „Головхліб" Соколовим стоїть переляканий, виструнчений директор 3-го хлібозаводу Савченко. — „Це що за мерзота?" — грізно питається Соколов і тицяє директорові заводу під носа окраєць хліба із запеченим у ньому блискучим камінцем. — „Родзинка..." — белькоче Савченко. — „Їдж!" — наказує начальник тресту. Савченко з огидою пхає до рота хліб і починає його гризти. Чути, як щось терде хрумтить йому в зубах. Від зусилля обличчя Савченка червоніє, лоб пітніє. Не так то й легко з'їсти кусень твердого вуглю...

А що б робив директор Таганрозького хлібозаводу Чиженко, якби його змусили з'їсти металеву клямку (так, так, цілу клямку!), знайдену одним із покупців у пшеничному буханці хліба?

Не будемо заздрити й директорові 1-го хлібозаводу Мелитополя Фомкінові, якщо начальник тресту покаже йому запечені в хлібі металеві шруби й грізно запитає: — „А це що за мерзота?"

А то ще, скажімо, купили ви пачку макаронів, висипали їх у горщик і починаєте варити. Технологія варення макаронів досить проста: як тільки вода закипає, макарони спливають на поверхню. Але що це? Вода вже давно кипить, а макаронів на поверхні немає. Починаєте мішати ложкою і знаходите на дні горщика... цвяхи. Такі собі новенькі цвяшки, з симпатичними головками і гострими кінчиками. Можливо, що ні фабрика, ні її директор Сцепура й не винні, — може внаслідок варення, при високій температурі, макарони твердиуть і обертаються на цвяхи?..."

Так потішається над якістю совєтської продукції кореспондент московської газети.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК (УВАН) у США

ШЕВЧЕНКО

Річник 5.

(15)

ВОЛОДИМИР ДОРОШЕНКО

РУКОПИСНИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ „КОБЗАР" 1844 РОКУ

Я зараз же вдався до канцелярії Наукового Товариства, щоб доповісти голові його д-рові Василеві Щуратові про привезений скарб та намовити його набути знімки для архіву Товариства. Та, хоч проф. Щурат і сам зацікавився знімками, тим більше, що були вони зайвим козирем для його праці про зв'язки Шевченка з поляками, яку він саме того року видав (український текст рукопису, як я зазначив, був писаний польською латинкою) проте довго вагався з купівлею. Як звичайно, на перешкоді став брак грошей. Але я не переставав намовляти і його й інших керівників Товариства, і врешті Виділ купив ці неґативи. Не пам'ятаю вже, скільки за них заплачено, але ціна була не надто висока, як на таку річ. Розуміється, був би гріх не купити, бо ж доля ориґіналу була дуже непевна й не знати було, чи й збережеться він у революційному вирі. Мої намовляння видати знімки друком уже не знайшли на жаль згоди в проводі Товариства. Правда, час був тривожний і в Галичині, але Австрія ще держалася, й надрукувати знімки разом з описом цілого рукопису, що його зладив передбачливий Ваньчура на 16 сторінках in quarto, все таки було можливо.

Очевидно, з настанням польської окупації Наукове Товариство було вже неспроможне видати знімки друком і треба було чекати аж сім років, поки можна було побачити частину їх у статті проф. Кирила Студинського, уміщеній в ч. 3/4 „Старої України" 1925 року під наголовком „Ілюстрований Кобзар Т. Шевченка з 1844 р."

Та тепер це вже не була особлива сенсація, якою могла бути публікація, видана в 1918 р., бо тим часом рукопис придбала Українська Академія Наук у Києві, а Ол. Гер подав про нього відомості в І-му томі „Шевченківського Збірника", виданого у Києві „Соробкопом" у 1924 році. Я ще того самого року помістив на нього рецензію в „Ділі" (ч.ч. 166-167). В „Збірнику" був опублікований 31 рисунок з 84-х, що знаходились в рукописі, а в статті К. Студинського лише 13 з-поміж 75, привезених Ваньчурою.

З опису Ваньчури знаємо, що рукопис складався з двох непаґінованих карток, 268 нумерованих сторін і 25-ти чистих непаґінованих карток та був оправлений у шкіру з витисками й золоченням та клямрами. Мав наголовок: Wirszy T. Szewczenka з датою 1844 — в гарній рямці з кольоровими візерунками, та другий — Kobzar' T. Szewczenka з датою 1840 й портретом Шевченка. Обидва наголовки зробив Башилов.

На жаль проф. Студинський не подав опису рукопису, гадаючи, що це може краще зробити Академія, яка має в себе ориґінал. Але й Академія цього не зробила, хоч повинна була б видати фототипію цілого рукопису, що в історії ілюстрування Шевченкових творів займає по праву перше місце, якщо поминути друкований „Кобзар" 1840 р. з малюнком Штернберґа та малюнки самого Шевченка на теми своїх власних поем — Катерина, Гамалія, Гайдамаки, Черниця Мар'яна тощо.

Ілюстраторами „Кобзаря", як я вже згадав, були Шевченкові приятелі граф Яків де Бальмен та його шурин Михайло Башилов, сестра якого була одружена з братом Якова — Сергієм. Першу частину рукопису, що містив твори друковані в „Кобзарі" 1840 року, ілюстрував Башилов, а другу, де були „Гайдамаки" друковані в 1841 році, та „Гамалія" — в 1843 р., ілюстрував Яків де Бальмен. Серед рисунків обох були й кілька з портретами Шевченка, окремо й серед дієвих осіб його поезії.

Ініціятором створення ілюстрованого „Кобзаря" 1844 року був, либонь, граф Яків Петрович де Бальмен (1813-1845), який власноручно переписав усі поезії в цьому „Кобзарі". Був він не абияким мистцем-малярем. Йому належить низка незвичайно цікавих малюнків із поміщицького побуту на Україні — біля 200, які зберігалися в родині де Бальменів у їхньому мастку в с. Линівцях, Пирятинського повіту. Між іншим змалював Я. де Бальмен і один із славнозвісних балів, які відбувалися в Києві під час так званих „Контрактів", щорічних ярмарок, на які з'їздилися пани з цілої України та між різного рода трансакціями влаштовували гучні забави, між якими особливо славилися балі-маскаради. Чотири з таких малюнків Я. де Бальмена поміщені в 2-му томі відомого видання з-перед першої світової війни „Великая Реформа": „Перед балем", „Бал", „Вечеря", „Після балу". Деякі його малюнки опублікував В. Верещаґін у 5-му числі журналу „Русский библиофил" (Спб. 1912 р.), інші знову поміщені у виданні „Гоголевское время", Москва 1914 року. Уродився Я. де Бальмен у Линівцях, учився в Ніженській гімназії разом з Гоголем і Кукольником, згинув на Кавказі. Йому присвятив Шевченко свою безсмертну поему „Кавказ", де оплакав його смерть.

Про Михайла Сергійовича Башилова (1821-1870) знаємо, що він здобув мистецьку освіту в Академії Мистецтв у Петербурзі, а опісля був інспектором відомого „Училища Живописи и Ваяния" в Москві („Школа малярства й різьби"), де ніколи не бракувало учнів українців. Башилов, як я вже згадав, був шурином Я. де Бальмена, брат якого Сергій був одружений із його сестрою. Крім ілюстрацій до „Кобзаря" відомі ще два малюнки Башилова на українські теми: портрет Гр. Квітки-Основ'яненка 1842 р., що зберігався в Музеї Слобідської України в Харкові, та козака Климовського, надрукованому в „Молодику" Бецького за рік 1843. Поза тим йому належить багато інших ілюстрацій, зокрема до „Горя от ума" Грібоєдова у виданні Тіблена 1862 року.

Але найбільш цікава для нас праця обох мистців ілюстрований рукописний „Кобзар" 1844 р. так і лишилася до цього часу не видано в цілому.

СНІГ ПАДАЄ...

Сніг падає, як біла казка,
Як білий сон дитячих літ,
Як матері моєї ласка,
Як днів, пропащих днів, привіт.

Сніг падає... Ну й як співати?
Тулю до серця сніжинки...
Бо десь далеко плаче мати
Й журбою схилені роки.

Сніг падає... ну й як радіти?
Ну й як сміятися мені,
Коли далеко, наче квіти,
Завіяв вітер снігом дні.

Сніг падає, ні бурі-грому,
І журяться дерев верхи...
Ну й як мені, коли додому
Завіяли сніги шляхи.

БОГДАН БОРА

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ЛЮДИНИ

Юрій Таркович

ЕМІҐРАЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНЦІВ В НІМЕЧЧИНІ

Емі.раційний закон, на основі якого знову трохи рухнулася еміґрація до ЗДА, закінчується в грудні цього року. Незадовго Конґрес ЗДА рішатиме про зміни в цьому законі, подані президентом Айзенгавером. Здавалося б, що ця дуже важлива подія для українців в Західній Німеччині і Австрії знайде широкий відгомін не тільки в українській пресі, але передусім в діях українських політичних і громадських середовищ в Европі, ЗДА і частинно в Канаді. Зміна еміграційного закону може бути вирішальною для дальшої долі багатьох українців.

Закон про ДП, який діяв за часів ІРО, і теперішній еміґраційний закон для втікачів від большевизму, що закінчується в 1956 році, дали можливість десяткам тисяч українців покинути загрожену й збіднілу Европу та почати нормальне життя в різних заморських країнах, передусім в ЗДА. Українська спільнота у вільному світі належно оцінює це добродійство. Але обидва закони своїми занадто гострими вимогами до колишніх хворих на легені, ударили по людях, яким найбільше потрібні нормальні умовини життя і які себе найгірше почувають в Европі, бо не мають змоги одержати відповідну працю. Таких людей є в Німеччині й Австрії тисячі. Абсолютна більшість з них уже декілька разів пробували еміґрувати до ЗДА, але щоразу їх відкладали на 3 місяці, на рік, знову на рік — і так до безконечности. Є такі, що з причини колишньої — не теперішньої! — хвороби легенів по 5, а то й по 10 разів проходили еміґраційну комісію, витрачаючи час, гроші (яких так страшенно мало!) і нерви. І без ніякого результату.

При цьому треба підкреслити, що велика більшість колишніх хворих на легені вже давно здорові, деякі з них роками працюють, і то якраз в американських установах, перевірені американськими лікарями і визнані за здібних до праці. Але еміґрувати до ЗДА вони не можуть. Тепер американські установи в Німеччині скорочують засяг своїх дій, звільняють затруднених у них людей, і то переважно чужинців, і таким чином ці люди лишаються напризволяще. Колишніх хворих на легені покарано подвійно. Більшість з них захворіли ще в Совєтах внаслідок голоду чи непосильної праці, або захворіли пізніше, але знову таки внаслідок большевицької неволі. Інші хворіли під час війни в Німеччині внаслідок знущання Гестапо чи в нацистичних концентраційних таборах. І тепер для них еміґрація замкнена.

На все це українські харитативні, політичні та громадські чинники повинні увесь час звертати увагу, бо, ми вважаємо, що деякі американські еміґраційні діячі не досить обізнані з проблемою втікачів у Західній Німеччині. Наприклад, відповідальний працівник у справах втікачів в в Державному Департаменті, Джон Ріґер, недавно офіційно заявив, що занадто повільна еміґрація втікачів пояснюється „браком охочих еміґрувати з Німеччини, хоча всі втікачі знають, що є такі можливості". А проте, можна сміливо твердити, що в Німеччині із 100 українців 99 хотіли б виеміґрувати, і вже один або й кілька разів пробували це робити, але медична комісія їх щоразу відкидала без огляду на те, що місцеві лікарі-фахівці визнали їхню хворобу за вже давно вилікувану. Отже, ніяк не можна говорити про „брак охочих еміґрувати", бо щодо українців, то відомо, що всі ми не тільки хочемо, але просто рвемося виїхати до ЗДА.

Треба б звернути увагу найвищих еміґраційних чинників ще й на той факт, що ситуація для втікачів від большевизму в Німеччині ставатиме під політичним оглядом дедалі гіршою. Москва робить усе можливе, щоб цих еміґрантів, а насамперед українців, як найактивніших з-поміж них, дістати в свої руки. Говорив про цю справу Булґанін, Молотов, писали московські газети, завжди їхнім мотто було: дайте нам еміґрантів! Недавно совєтський посол у Західній Німеччині знову звернувся з офіційною нотою до уряду в Бонні, в якій домагався „уможливити поворот на родіну" втікачам із Совєтського Союзу. Кожний хоч трохи обізнаний з московською практикою добре знає, що означає оте облудне „уможливити поворот". Бачили ми тут такі повороти в 1945-47 роках. Не один з наших земляків покінчив тоді самогубством, коли побачив, що його таки змушують до повороту. І німці, треба признати, поки що справді нікого ані прямо, ані посередньо не змушують до повороту. Навпаки, у Бонні офіційно заявляють, що ніякої репатріяції не буде й бути не може. Але треба зрозуміти людей, які роками живуть у страху перед большевизмом. Вони таким запевненням Бонну вірять і не вірять. Та якби навіть і повірили, то постійний натиск, постійна непевність робить своє і нищить цих людей психічно, знеохочуючи їх до дальшої боротьби за життя. І ще одно. Українці бояться, що одного дня большевицькі полчища посунуть на Захід. Як тоді рятуватися, а головно — куди рятуватися від ворога? Бояться цього передусім люди старші віком чи родини з малими дітьми або старенькими чи немічними батьками й своякaми.

Ось ці причини й вимагають, щоб наші установи в ЗДА не припиняли своїх зусиль в тому напрямі, щоб врешті лібералізувати еміґраційний закон передусім в тому пункті, який унеможливлює еміґрацію колишнім хворим на легені. Американські еміґраційні чинники в Німеччині роблять усе можливе, щоб приспішити та уможливити еміґрацію, але й вони безсилі супроти приписів згори.

ВПИСИ НА КУРС
ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ
приймаються щоденно до кінця березня
в УКР. ТЕХН. ІНСТИТУТІ
320 East 14th Street, New York City
Виклади в укр. мові з англійською термінологією.

УВАГА! БАТЬКИ! ЄДИНА НАГОДА!
В Адміністрації „Свободи" можна набути два перші (1954-1955)
РІЧНИКИ „ВЕСЕЛКИ"
Надруковані на люксусовому папері та оправлені в одну книгу з твердою, пів-шкіряною обкладинкою і витисненим на ній золотими літерами мистецьким заголовком:
Книга охоплює всі числа дитячого журналу „ВЕСЕЛКА" від 1-го її числа, яке появилось у вересні 1954-го року, до грудневого числа з грудня 1955, разом усіх 16 чисел на 256 сторінок друку, та з 8-ми заголовними сторінками і змістом усіх чисел.
Оправлені в один том два річники „ВЕСЕЛКИ" становлять направду неоціненну своєю вартістю настільну книгу для кожної української родини і невичерпне джерело науки, виховання, розваги і радости для кожної української дитини.
Ціна цієї високовартісної, люксусової книги — тільки десять долярів. Її тираж дуже обмежений (призначено на продаж всього сто примірників), Отже тільки поспіх в замовленні може запевнити її одержання.
Замовлення, разом з належністю, слати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЦІКАВА ПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО МОЛОДШОЇ ҐЕНЕРАЦІЇ

The Doctrine of Anarchism of Michael Bakunin by Eugene Pyziur, Marquette University Press, Marquette Slavic Studies I, 1955, стор. 158.

Признаюся, що, прочитавши заголовок книжки, я брав її з деяким сумнівом, чи гідна уваги і дорогої праці постать біснуватого „апостола всезнищення", — знаючи тим більше, що й так стільки вже присвячено йому уваги давніше і в найновіших часах, — та й чи слід на початок першим числом „Інституту Слов'янських Студій", що його веде проф. Р. Смаль-Стоцький в Маркетському Університеті, видавати працю про такого „репрезентанта слов'янства".

Та мій сумнів розвіявся, читаючи цікаву працю д-ра Е. Пизюра, бо зміст її багато актуальніший і, сказати б, багатший, чим сам мало атракційний її заголовок. Та й шкода, що шановний автор, чи видавництво не спрецизували в заголовку ясніше те, що в праці основне й ориґінальне, хоч би додатковим окресленням в роді: „апостол всезнищення, предвісник світового пожару, головний вчитель Леніна й прабатько большевизму", чи под.

Во ж фундатор міжнародного анархізму, — як це добре автор доводить, порівнюючими паралелами з вийнятків з творів біснуватої уяви Бакуніна, з теорії Маркса, з писань і практики Леніна і його соратників, — це безпосередній надхненник і російського народництва і большевизму. В багатьох випадках Бакунін навіть ближчий до большевизму, як теоретичний марксизм. Найбільше вартісне в праці д-ра Пизюра те, що він, розцінюючи погляди й опінії деяких дослідників Бакуніна, показує, що замало доводити, що анархізм Бакуніна і марксизм деколи в фразеології і *поспільних суперечностях* зударювалися, але в своєму пізнішому дозріванні і практиці вони органічно пов'язані і так лягли в основи сучасного большевизму.

Спільні засновки анархізму Бакуніна й комунізму Маркса, виникли з діялектики філософії Геґеля, — в Бакуніна вони пройшли ранню еволюцію під впливом суспільної містики декого з російських слов'янофілів (Аксакова), в яких такі наявні спрямування лівого крила геґеліянців, — далі в амальґамі філософії руїни Бакуніна впливи французьких утопістів, головно Прудона, потім, зустрівшись з марксизмом на базі історичного матеріялізму, вони дозрівали у співпраці і тактиці підготови світового пожару.

З 6-ох розділів праці д-ра Пизюра, найцікавіші три останні: „Критика існуючого ладу", „Концепт революції" і „Майбутній анархістичний лад", в яких автор доводить з порівняння плянувань Бакуніна марксизму і большевизму, що між ними немає основних різниць, зокрема, якщо йде про їх сукупне трактування і неґацію головних інституцій західньої культури і цивілізації: держави, релігії і власности.

Пляни Бакуніна використав щодо йоти Ленін, в переведенні большевицької революції і далі використовують їх його послідовники. Бож використали і перевиконують вони такі вказівки „вчителя", як: добір революційних сил, — ставку на зделкясованих і „соціяльно зближений елемент", і визволення та оновлення необхідних революції „варварських інстинктів" і тактичне використання погорджуваних ними селянсько - робітничих „несвідомих мас" і їх інтересів і формування професійно - революційних секретних гуртків з таких, що за вказівками Бакуніна не повинні мати власного імени, а „чорта в тілі". — Бакунін докладно накреслив добір, організацію, засоби дисципліни сучасної комуністичної партії большевиків. Він теж передбачив „почесних членів революції", таких цінних большевикам в їх міжнародно - підривній акції, що їх тут називають „follow travellers", в дійсності погорджуваних ними і призначених по скінченій роботі до ліквідації поплентачів з інтелектуальних, а то й капіталістично - ліберальних кругів і звихненої „барщини", яку „вчителі" так добре знали, бо самі з неї вийшли. В Бакуніна навіть готова концепція такої, як її бачимо російської „федерації".

Хоч і немає в автора окремого розділу „Бакунін і Ленін" та з його порівнянь і стриманих висновків виразна ґенеза і сучасність большевизму, як теж грізне мементо для культурного світу.

Праця д-ра Пизюра, це цінна інформація і для тих, які не доцінюють большевизму, як і тих, які на заході захоплюються „східніми ґеніями", що їм їх „філософію" часто подають на своїх підносах їх патріотичні земляки.

Гарна мова і стиль, ясність і послідовність викладу праці, підносять вартість її поважного змісту.

В бібліографії літератури, що її використав автор, не бачу побіч таких обсерваторів розвою большевизму, як Т. Масарик, Г. Коги і ін., відомого в американській науці хорватського соціолога Дінка Томашіча. Не знаю, чи д-р Пизюр, пишучи свою працю, з уваги на певні умовини, свідомо поминув його, якщо ж ні, то я дозволю собі звернути увагу на його цікаві праці, які тематично зближені до зацікавлень автора, тякі, як: The Impact of Russian Culture on Soviet Communism, Glencoe, Ill. 1953; Personality and Culture in Eastern European Politics, 1948 і ін. в „American Sociological Review".

Щиро бажаючи дальших успіхів Шановному Авторові і його ґенерації, яка вдатно стає оце „на зміну" в українській науці і в єднанні її з світовою наукою та директорові Слов'янських Студій" проф. Роману Смаль-Стоцькому, дозволимо собі теж висловити надію, що вони в дальших своїх змаганнях покажуть з черги світові репрезентантів правдивого слов'янства таких, що їх розуміння ідеалів свободи гуманізму і суспільного поступу були і є спільні з ідеалами християнського світу.

І. Витанович

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Сиракюз, Н. Й.

Шевченківське Свято

В неділю 11 березня в залі Народного Дому місцевий відділ УККА улаштував Шевченківське Свято, що розпочалось співом „Заповіту". Святочну промову сказала культурно-освітня референтка окружного відділу Союзу Українок Америки п. Євгенія Єржківська. Вона зазначила, що „культ Тараса Шевченка зберігає духовний зв'язок з усіма братами і сестрами, які живуть за „залізною заслоною" чи розпорошені по всьому світу, бо найкращим виявом того зв'язку є спільний поклін нашому духовному батькові від усіх його дітей: їх там, а наш тут". І тому, поклоняючись йому сьогодні, ми поклоняємось не тільки безсмертним тіням, але й ланам широкополим, і кручам, і степам, і садкам вишневим, і всім рікам та горам України, українській чорній землиці, рясно напоєній кров'ю її синів і ворогів і духам, що в нутрі закуті, і зіркам, що над нею світять, і Ґенієві, що все українство окутує своїми крилами". Прелеґентка закликала нас виконати три заповіти нашого Пророка: „учитись чужому і не забувати свого", створити єдину українську спільноту, „об'явивши найменшого брата" та „любити Україну во врем'я люте і в свой останню мінуту за неї Господа молить".

Концертовий відділ виконували Школа Українознавства при парафії св. Івана Хрестителя та пластова група молоді. Різнобарвна програма концерту показала велику й наполегливу роботу, тому честь і хвала керівникові школи п. Марії Логазі. Концерт закінчився, а з-за завіси полинув спів: „Думи мої, думи мої, лихо мені з вами!" Розсувається завіса і три дівчини Ніна Новохатько, Лариса Павелко і Марія Паливода починають інсценізацію поеми Шевченка. Три дівчини були на сцені, але всі три вони були одне ціле — незабутня поема „Гайдамаки". Таку прекрасну передачу поеми ми чуємо перший раз. В самій інсценізації брали участь і досвідчені аматори і молодь, що вперше виступає на сцені. На грі пп. Гната Зельського в ролі Мелхоседека, Василя Павелка — Лейба, Михайла Граба — Конфедерат, ми спинятись не будемо, бо вони досвідчені аматори і не дивно, що гарно вели свої ролі. А от Залізняк, Гонта, Ярема, Селянин, Запорожець, Гайдамаки, Конфедерати — це все молодь, що в більшості перший раз виходить на сцену, але й вона гарно справилася з інсценізацією! Особливо хочемо відмітити прекрасно проведені три ролі: Гонти — Євген Павелко, Залізняка — Микола Новохатько та Яреми — Володимир Трускало. Скінчилась поема і знову спів: „Думи мої, думи мої", який зв'язав кінець з початком інсценізації і тим створив одне ціле. Наша думка полинула до творця цієї інсценізації — режисера п. Миколи Міхновського. Ще раз розсунулась завіса, і на сцені з'явився весь ансамбь інсценізації. І тут всі присутні разом з ансамблем заспівали наш національний гимн, який прозвучав як присяга, що всі присутні виконають „Заповіт" Пророка і створять єдину українську громаду, „об'явивши найменшого брата!"

М. О.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ
в повнім кольориті, 4 серії на доброму папері висилаю
12 штук з ков. $1.00
25 штук з ков. 2.00
Для більшого замовлення великий опуст.
Rev. M. ANTOCHY
St. Nicholas Church
1927 Fifth Street N. E.
Minneapolis 18, Minn., USA

„Запорожская Правда" атакує проф. Менінґа за його книжку „Україна XX-го сторіччя"

Київська „Радянська Україна" (з 2 березня ц. р.) передрукувала вслід за виступом першого секретаря філії московської компартії в Україні О. І. Кириченка на XX-ому з'їзді КПСС відкритого листа, буцімто „групи працівників Дніпрогесу імені Леніна", надрукованого в обласній газеті „Запорожская Правда". Під листом підписала редакція цієї, друкованої російською мовою, газети підписи якихось І. Бабенка, М. Корогода, С. Міщана та С. Остапенка. „Відкритий лист" згаданих робітників спрямований передусім проти основного твердження проф. Меннінґа, висловленого в його книжці „Україна XX-го сторіччя", що Україна перебуває в повній колоніяльній залежності від Москви, бо українська промисловість виробляє тільки півфабрикати і майже вся продукована в Україні енерґія передається в Москву. Лист повний, як звичайно в такому випадку, лайки (професора Меннінґа називають його автори наклепником, фальсифікатором, словоблудником, старим американським розвідником, брехуном і т. д.). Замість арґументів приводяться в листі голословні твердження, що їх самі автори листа заперечують в другому же зараз уступі. Так, наприклад, в одним місці автори листа пишуть, що там „все гідромеханічне устаткування її виготовлено на підприємствах України", а з поданого чотири рядки нижче довідується читач, що „це москвичі спроєктували і виготовили для Дніпрогесу телемеханіку і автоматику" а „ленінградці створили чудові турбіни і ґенератори, які... значно перевищили американські машини такого типу". А з надрукованого ще далі виходить, що ґенератори для Дніпрогесу закуплено в американській фірмі „Дженерал Електрик". Так, в останньому, цілий лист підтверджує арґументи проф. Меннінґа.

Американські вояки вшанували пам'ять Тараса Шевченка

Сан Франсіско. — Студенти українського відділу Військової Школи Мов у Монтереї, разом з українцями міста Сан Франсиско, вшанували Шевченкові роковини в неділю 18 березня. З привітанням від студентів виступив сержант Чарлз Боґен, який між іншим сказав: „Ми — американські військовики, що вчимо українську мову, знаємо і шануємо великого українського поета і національного героя — Шевченка. Ми знаємо, що українці називають Шевченка батьком української нації, так само, як ми називаємо Вашинґтона батьком американської нації. Звичайно, Шевченко не був ні генералом, ні президентом, а тільки поетом, але він збудив українську націю до боротьби за свою волю, а коли нація бореться — це значить, що вона живе, вона є і вона буде. І вона обов'язково буде мати свого Вашинґтона, що запевнить їй вільне державне життя. Потім лейтенант Чарлз Вернер продеклямував „Учітеся, брати мої", а Томас Крофорд — інший уривок „Було колись в Україні."

Після цього студентський хор виконав дві пісні, а саме „Реве та стогне Дніпр широкий" та марш „Україна". Разом зі студентами-вояками — взяли участь у святкуванні також викладачі українського відділу Військової Школи Мов у Монтереї: Борис Александрівський, Василь Гришко, Д-р Яр Славутич, Семен Старів, Микола Степаненко. Виступи студентів - вояків складали частину програми виведеної силами місцевих українців.

Громада в Джерзі Сити вшанувала пам'ять ген. Чупринки-Шухевича

Джерзі Сити. — Місцева українська громада, зокрема Філія УКК, Відділи ООЧСУ і „Самопомочі" та Осередок СУМА, Станиця Пласту і „Рідна Школа" вшанували минулої неділі, 25-го березня, пам'ять ген. Тараса Чупринки — Романа Шухевича, леґендарного командира УПА, що поляг у боротьбі за волю України шість років тому. Святочну академію, яку започатковано американським і українським національними гимнами у виконанні духової оркестри Сурма під орудою проф. Задорного, відкрив коротким словом голова Філії УКК п. А. Шаран, а коротку промову-спомин про ген. Чупринку виголосив голова Головної Управи ООЧСУ і член Ради УКК, проф. Ів. Вовчук. Мистецьку програму виконали переважно члени СУМА і Пласту.

Справою масових посилок до СССР зацікавилась американська влада

Ню Йорк. — Справа масових харчових і одягових посилок до СССР від окремих громадян з ЗДА несподівано виринула на останній конференції Американської Ради Добровольних Аґенцій для Закордонної Служби, яке відбулося в четвер 22 ц. м. У нарадах взяв участь також голова ЗУАДКомітету, д-р Володимир Ґалан. На цих нарадах обговорювано допомогу, несену добровольними організаціями та Об'єднаними Націями на терені різних заморських країн, при чому стверджено, що єдиною у світі країною, яка накладає величезні мита на харитативні посилки з харчами й одягами для незаможних, є Совєтський Союз, якщо не рахувати ще комуністичного Китаю, який тільки в окремих випадках дозволяє організації КАРЕ передати її пачки з Гонґ-Конґу одиницям в Китаї. — СССР є теж єдиною державою, куди не можна посилати пачок звичайною поштою, а лиш за посередництвом авторизованих совєтським представництвом фірм. У дискусії на цю тему на названій Раді Добровільних Аґенцій вказувано на минулий сумний досвід, що уряд СССР спершу допускав якийсь час посилки з-закордону для індивідуальних адресатів в Совєтах, а потім переслідував їх за „зв'язок із закордоном". Коли ж д-р Ґалан спитав, чи приявним відомо, що ті, які з Америки посилають за посередництвом згаданих фірм пачки до СССР, швидко потім дістають від большевицького Комітету генерала Михайлова зі Східнього Берліну заклик вертатися „на родіну", серед членів наради настало велике збентеження. — Приявний репрезентант Державного Департаменту заявив, що він негайно повідомить про це кого слід, і що буде поведене слідство, яким шляхом ідуть всі ці пачки і в якому пункті є реєстровані надавці та адресати. М. ін. в дискусії стверджено, що коли американські громадяни складають на руки деяких фірм гроші, щоб їх кревним в Совєтах передати деякі речі, то тих речей фірми, орудуючі на терені ЗДА, здебільша не закуповують в ЗДА, а тільки в різних европейських країнах, при чому не є виключена спекуляція на різниці цін.

В Арґентині закрито школи з огляду на пошесть недуги поліо

Буенос Айрес, Арґентина. — Арґентинський уряд вирішив стримати навчання в школах до 15 квітня в зв'зку з дальшим поширенням недуги дитячого паралічу. Школи мали бути відкриті в першому тижні березня, але пошесть поліо не вигасає, і тому шкільні ферії, які тривають після закінчення шкільного року, продовжено аж до половини квітня. Протягом одного тільки дня занотовано 47 нових випадків дитячого паралічу і шість випадків смерти. Досі занотовано 179 смертних випадків і майже дві тисячі занедужань.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

ЛИСТА Ч. 68

І. Благітка, Лашін	$ 5	К. Василик, Ню Йорк	1
Н. Угера, Клівленд	5	А. Ван, Фт. Ворт	1
А. Подольчак, Шікаґо	4	Я. Харитон, Ню Йорк	1
Т. Баран, Норктон	4	І. Вовк, Клівленд	1
Я. Оцудляк, Гайленд Парк	3	Д. Чеверда, Віллістон	1
В. Соя, Дітройт	3	Н. Гловаський, Вунсакет	1
Н. Пуґачов, Вашинґтон	2	Д. Бойчук, Байон	1
А. Гудзяк, Ню Йорк	2	Д. Емче, Балтімор	1
Л. Марковська, Балтімор	2	М. Минюк, Бервік	1
М. Вавришин, Шікаґо	2	С. Кушей, Шікаґо	1
Д-р М. Терлецький, Нюарк	2	І. Кулиняк, Честер	1
О. Сушків, Елизабет	2	М. Терлецький (ср.) Нонґетави	1
Н. Яворський, Шікаґо	2	Н. А. Шиманські, Клівленд	1
В. Лазута, Ню Йорк	2	Ф. Сурмай, Вашинґтон	1
В. Білинський, Дітройт	2	І. Данильченко, Гартфорд	1
П. Кобзар, Пасейк	2	М. Ільків, Ню Йорк	1
В. Кметь, Клівленд	2	М. Гузиляк, Сан Госей	1
В. Костюк, Филаделфія	2	С. Мусей, Міллвіл	1
О. Зелінський Филаделфія	2	Г. Поворозник, Гемілтон	1
Н. Малашко, Шікаґо	2	І. Грицьков'ян, Кенмор	1
І. Турчманович, Монтреал	2	Е. Пруц, Шікаґо	1
В. Юрчишин, Боффало	2	Н. Дичка,	1
М. Шипуля, Ню Йорк	2	А. Молитвиник, Вінніпеґ	1
М. Майкелсон, Ембрідж	2	Л. Бавша Рочестер	1
о. І. Гундяк, Картерет	2	Х. Марценюк, Шікаґо	1
О. Романенчук, Фила.	2	П. Шагай, Гартфорд	1
А. Пачковський, Ст. Пол.	2	Н. Беднарчик, Менчестер	1
Н. Пастух, Френчтаун	2	П. Н. Голошевський, Фт. Віл.	1
Д. Барабаш, Шікаґо	2	Я. Кулина, Шікаґо	1
М. Косар, Ютика	2	П. Дацків, Ґрімсбі	1
Т. Станько, Нюарк	2	Ю. Сластіон, Денвер	1
М. Бойчук, Бруклин	2	М. Герець, Ютика	1
І. Деревляний, Вайтстон	2	О. Чумак, Балтімор	1
А. Матвишин, Шікаґо	2	М. Земледух, Арнолд	1
С. Попадюк, Боффало	2	Н. Гриців, Шікаґо	1
В. Матвіяс, Аллендейл	2	І. Оборішко, Вілмінґтон	1
П. Яросевич, Патерсон	2	о. С. Вулчін, Експорт	1
Г. Голиць, Аллентавн	1.50	І. Ш., Ню Йорк	1
Я. Миколаєнко, Ютика	1.50	В. Поцілуйко, Дітройт	1
М. Борух, Асторія	1	Н. Гевко, Елизабет	1
В. Стасюк, Балтімор	1	Б. Курах, Гемтремк	1
Н. Чаплинська, Фила.	1	Г. Хруц, Фт. Вільям	1
М. Сенейко, Менчестер	1	Ю. Козьмук, Дітройт	1
І. Сухий, Дітройт	1	Н. Н., Ню Йорк	84 ц.
Н. Демкович, Бронкс	1	В. Савчук, Райнкліф	50 ц.
І. Розвадовський, Вікторіявіл	1		
А. Тенюх, Секавкес	1		
М. Костів, Елизабет	1	Разом	$ 142.34

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ НА ПРОПАҐАНДІ МІЖ ЧУЖИНЦЯМИ



Який Ваш Національний Даток, така наша пропаґанда в Америці! Гей, люди, заплатіть Даток, бо ми встидно з такою табличкою ходити!..

Національний Даток складайте:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721 Church Street, Annex
New York 7, N. Y.

ОГОЛОШУЄМО
березневу випродаж книжок
ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ.
Слідіть за нашими оголошеннями у „Свободі".
Жадайте наших повних каталогів.
Шліть замовлення на книжки на адресу:
UKRAINSKA KNYHARNIA
19157 Wexford Street, Detroit 34, Mich., USA

НОВІ ВИДАННЯ:
ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ НОВЕЛЬ
У Виданні Наукового Т-ва ім. Шевченка
32 новелі — 354 стор. — Ціна $3.00
ТВОРИ М. ГОГОЛЯ
Том І - ІІ в полотняній оправі $3.75
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ХТО цікавиться історією організації і бойових дій Українських Збройних Сил в 1917-1921 роках, вже може набути ілюстроване багатьма ориґінальними світлинами видання
Україна у війні за державність
ОЛЕКСАНДРА УДОВИЧЕНКА
Генерального Штабу Генерал-Поручника.
Видана на гарному папері, книжка розміру чвірки має 180 стор. і коштує лише $4.00.
Замовлення з належитістю слати до:
"SVOBODA", P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ!
ПРИДБАЙТЕ ДЛЯ ВАШИХ ДІТЕЙ
„ШЛЯХ ВЕЛЕТНЯ"
— ілюстровану розповідь про життя
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,
відомої української поетеси
Наталі Лівицької - Холодної,
що появилась у В-ві п. М. Борецького.
Книга ця великого формату, на крейдяному папері, з 57-ма ориґінальними ілюстраціями, в твердій оправі і люксусовому оформленні — подумана також, окрім виховної сторінки — своїм прекрасним виглядом викликати любов до української книжки в серцях українського доросту.
• Ціна її виносить тільки $3.50 •
Замовлення слати:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—MALE ●

TOOLMAKERS
Першоклясні "DIEMAKERS"
Прецизійна праця в охолоджуваній фабриці.
ALL STATE TOOL CORP.
1163 E. Broad St., Elizabeth, N. J.

МАШИНІСТИ
потрібні до постійної праці.
Добрі умовини.
Зголошення
NEWARK UMBRELLA and FRAME CO.
26 Prospect Street
Newark, N. J.

ТОКАР
до виробу знаряддя.
Добра винагорода, постійна праця у фабриці рур. Потрібне знання англійської і німецької мов.
Atlantic Manufacturing Co.
557 Belmont Ave., Newark, N. J.

Короткі Вісті

● **В Якарті**, в Індонезії, колишній голляндській колонії, що перебуває в гострому конфлікті з Голляндією у зв'язку з західньою частиною Нової Гвінеї, велике схвилювання викликає судовий процес проти Леона Юнґшлеґера, колишнього морського капітана, а потім службовця голляндської корабельної компанії в Якарті, за змову проти уряду Індонезії. Хоч обвинуваченому загрожує кара смерти — судить його один лише суддя, і то без правничої освіти. Немає її також прокуратор.

НА ЧАСІ! ПРОЧИТАЙТЕ!
Ялта, царський палац, де відбувалась Конференція Рузвелта-Черчіля-Сталіна, — історичні місця так цікаво описані у повісті:
„СЕЛЯНСЬКА САНАТОРІЯ"
О. ЗВИЧАЙНОЇ
Ціна $1.65
Замовлення слати на адресу:
SVOBODA
81-83 Grand St., Jersey City 3, N.J.

● Праця — Help Wanted — Agency — Праця ●

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. ● Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
● Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! ● Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ВЕЛИКА НАГОДА!
УКРАЇНСЬКІ ПЛАТІВКИ
можете одержати в „СВОБОДІ".
ЦІНА ПЛАТІВОК 75¢ вже з коштами пересилки.

Славні молодці .... Хор
58. За Тебе Україно —
Гей по хлопці до зброї .... Київський Ансамбль
59. За Сибіром сонце сходить —
Гомін, гомін по діброві .... Сольо А. Іванов
60. Ой, джеґуне... —
Спать мені не хочеться .... Сольо О. Петрусенко
61. Ой, ти місяцю, зоре —
Та не жур мене, моя мати .... Сольо Гришка
62. Чуєш, брате мій —
Ой у лузі червона калина .... Хор „Сурма"
63. Христос Воскрес —
Ангел Вопіяше .... Хор „Сурма"
64. Дует Одарки і Карася з опери „Запорожець за Дунаєм" .... Литвиненко і Паторжинський
65. Ой гоп, ти-ни-ни —
І хліб пекти і по телити йти ..... Капеля Бандуристів
66. Ой видно село —
Український танець .... Львівський Хор
67. Баламути —
Стукалка .... Український Танок
68. Тепер я турок не козак —
(Продовження буде)

● Новиці платівки висилаємо поштою за попереднім надісланням грошей. В ЗДА висилаємо рівно ж за післяплатою.
● При замовленнях 6 платівок і більше — порто оплачує „Свобода". Менших замовлень не виконуємо. ПЛАТІВКИ ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН.
ЖАДАЙТЕ ПОВНОГО КАТАЛОГА — БЕЗПЛАТНО!
Посилку з платівками одержите через фірму „АРКА".
Замовлення надсилати:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J. USA.

„НОВИЙ ОБРІЙ"
З нагоди п'ятилітнього життя і праці українців у Австралії, появився друком ілюстрований
АЛЬМАНАХ „НОВИЙ ОБРІЙ"
(література, мистецтво, культурне життя).
В альманасі „НОВИЙ ОБРІЙ" використані вартісні твори В. Русальського, Дм. Чуба, І. Стоцького, Є. Гарана, Г. Чорнобицької, Р. Василенка, Р. Драґана та багатьох інших. З перекладної літератури — твори Н. МекДоналда, Р. Кровфорда, Г. Кендала.
Також чимало відведено місця для сильветок українських артистів та мистців у Австралії. Спогади. Дружні шаржі. Нотатки про українське життя тощо.
Ціна $1.00.
Замовляти:
"SVOBODA" 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ ◄
у виданні УНСоюзу
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
КОБЗАРЕВА ГОСТИНА
Сценічна картина з життя Т. Шевченка
у 3-ох відслонах.
Ноти до пісні „Гей на Січі" укладу О. Залеського. Двокольорова обкладинка П. Холодного.
Ціна 50 центів.
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ ◄
у виданні „Вісника" ООЧСУ фундаментальна
„ІСТОРІЯ РУСІВ"
з вступною статтею проф. О. Оглоблина,
в перекладі В. Давиденка.
Книжка має 380 сторінок і видана на доброму папері. „ІСТОРІЯ РУСІВ", ця вічна книга України, вперше виходить українською мовою. Її останнє видання побачило світ у 1846 році і „внесло могутній дух в усе тогочасне українське життя". „Ні одна книга, — писав проф. Д. Дорошенко, — не мала у свій час такого впливу на розвиток української національної думки, як „Кобзар" Т. Шевченка та „Історія Русів"... „Глибока патріотична ідея, безмежна відданість української Нації, висока національна, політична й державна свідомість — ось що світиться з кожної сторінки цього знаменитого твору" (проф. Л. Білецький).
● ПРИДБАЙТЕ І ПРОЧИТАЙТЕ ЦЮ КНИГУ ●
Ціна в м'якій оправі $3.50 — в твердій $4.00
Замовляти:
"SVOBODA" 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ДУМАЛА СПОЧАТКУ, ЩО ЦЕ СОН...



Італійська кінова акторка Анна Маґнані, тільки добре прочунявшись зі сну, повірила, що її нагороджено „Оскаром", як найкращу кінову артистку 1956 року за її ролю у фільмі „Роз Тату". Дізнавшись про нагороду вона спочатку не повірила в повідомлення і думала, що це сон.

Зенон Снилик — в Олімпійській команді ЗДА

З. Снилик — один з наших найкращих футболістів, змагун С. Т. „Україна" Торонто, а під теперішню пору УСТ „Леви" Шикаґо — вибраний до репрезентативної одинадцятки футболу, яка змагатиметься в Олімпійських Ігрищах цього літа в Австралії. Це вже другий рік підряд, що З. Снилик був вибраний до репрезентації Америки (Ю. С. Олл-Стар Тім), одначе минулого року, — не маючи ще громадянських паперів — не міг поїхати до Мексико з репрезентаційною командою, щоб там взяти участь в елімінаційних змаганнях за світове мистецтво футболу. З. Снилик — це перший і одинокий українець в історії спорту Америки, що зміг добитися цього почесного місця і перший спортовець - українець, який матиме змогу брати участь в Олімпійських Ігрищах. З. Снилик, який замешкує постійно в Рачестер, Н. Й. і змагався в красках тамошнього клюбу, як також стабільний змагун нашої найкращої команди СТ „Україна" Торонто — перебуває під цю пору в Шикаґо, де на місцевому університеті працює над докторатом з політичних наук і допломатії і заступає барви місцевого українського спортового товариства УСТ „Леви".

Губернатор Крейґ — за довготермінову допомогу закордонові

Ню Йорк, Н. Й. — Губернатортор стейту Індіяна Джодж Н. Крейґ, промовляючи на прийнятті в Крайовому Републіканському Клюбі в Ню Йорку, заявив, що ЗДА мусять допомагати недорозвиненим країнам ще довгі роки, „навіть впродовж найближчих 75-ох років, якщо в цьому буде потреба, щоб виграти холодну війну". Він підтримував проєкт президента Айзенгавера видати в найближчому фінансовому році на допомогу закордонові 4.859,975.000 долярів. Губернатор Крейґ, подібно як і Айзенгавер, твердив, що боротьба між комунізмом і вільним світом відбувається тепер в ділянці економічній, і вільний світ мусить цю боротьбу виграти. Крейґ заявив, що він не узалежнював би допомоги закордонові від того, чи держави, що її потребують, є нашими військовими союзниками, бо вони станують по нашому боці, коли допоможемо їм розбудувати свою економіку. Очевидно, — сказав губернатор Крейґ, — ми мусимо дбати, щоб наша допомога не була використана проти нас.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що вітри, які дують над Великою Рівниною, (стейти Колорадо, Кензас, Оклагома, Ню Мексіко і Тексас), звіяли з 3,335,000 акр. управної землі — врожайну верству.

● **Керівники** середніх шкіл в Лоренсі, Массачусетс, не погодилися приділити окремі кімнати, в яких учні могли б курити під час перерв.

Спорт

УСТ „ЧЕРНИК" ВСТУПАЄ В СЬОМИЙ РІК СВОЄЇ СПОРТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Дітройт. — Дня 26 лютого відбулися тут загальні збори УСТ „Черник", які започаткували сьомий рік спортової діяльности цього Товариства. З гордістю признаємо, що УСТ „Черник" зараховується до найбільш активних товариств в Дітройті, а передовсім серед молодих товариств. Тепер УСТ „Черник" начисляє коло 100 членів (не враховуючи багато симпатиків), з яких 50 відс. є активними змагунами і гуртуються в таких ланках: коп. м'яч відбиванка, кошівка, столова ситківка, шахи.

Минулий рік був успішний для УСТ „Черник" в порівнянні з минулими роками. Найбільшим успіхом треба рахувати набуття гарної і просторої спортової домівки. Заходами мґр. С. Кравчишина — голови товариства, Український Католицький Парохіяльний Уряд у Гемтремку на чолі з о. монс. Шмондюком відступив цілий поверх пар. дому при вул. 12240 Грелінґ до розпорядимости УСТ „Черник", як теж дав дозвіл на тренінґи кошівки і відбиванки в новій, модерній шкільній авдиторії при вул. Мічел. Найбільше рухливою ланкою „Черника" є ланка коп. м'яча. В минулому році „Черник" опинився на третьому місці в табелі Мишиґенської Ліґи, що можна вважати за великий успіх з огляду на відхід чотирьох змагунів до війська. „Черник" репрезентував теж стейт Мишиґен в розгривках за аматорську чашу Америки. Інші ланки виявили меншу діяльність в минулому році, одначе сьогодні їх діяльність пожвавилася. І так змагуни стол. ситківки інтенсивно підготовлялися до змагань за Північно-Американське Мистецтво, які відбулися в Дітройті в днях 24—25 березня. У змаганнях взяли участь змагуни і змагунки Клівленду і Шикаґа.

Нову Управу УСТ „Черник" вибрано в такому складі: голова — мґр. С. Кравчишин (через акламацію); 1-ший заст. голови — С. Богданович; 2-гий заст. голови — Р. Цьонка; секретар — П. Кушнірчук; скарбник — В. Мазич; господар — С. Ґуран. Трьох членів Управи: А. Сарка, М. Уштан, Д. Ощудляк. Ланкові: коп. м'яч — Я. Сливка, стол. ситківка — О. Карка, відбиванка — І. Чичар, шахи — В. Плошанський. Контрольна комісія: Р. Качмар, Я. Прислижнюк, М. Яремич.

Новій Управі і змагунам УСТ „Черник" бажаємо в цьому році гарних успіхів.

В. Д.

● **Бен Ґуріон**, прем'єр Ізраїлю, заявив 48 американським журналістам, які подорожують довкола світу, що від уряду ЗДА залежить, чи вибухне війна на Середньому Сході. Бен Ґуріон переконаний, що єдиною річчю, яка може зупинити Єгипет та інші арабські держави перед нападом на Ізраїль, є зброя, яку ізраїльський уряд хоче закупити в ЗДА, але якої не хочуть йому продати. Він закинув єгипетському прем'єрові двоцичність: єгиптянам, мовляв, Ґамаль Нассер говорить, що приготовляє війну проти Ізраїлю, а закордонним дипломатам, що хоче миру.

● **Представник Греції** в Об'єднаних Націях, Християн Палямас, заявив, що Греція ніколи не піддавалася „шантажеві" і тепер також не дасть себе залякати заявою турецького репрезентанта Сарпера, який сказав, що Туреччина радше вишле свої війська на Кипр, аніж погодиться на об'єднання цього острова з Грецією.

ВСЯЧИНА

СЕПАРОВАНА ЖІНКА О'ДВАЄРА НЕ ХОЧЕ ВІД НЬОГО ПЕНСІЇ

Пані Слован Сімпсон, сепарована дружина бувшого нюйоркського посадника Вільяма О'Дваєра, заявила, що не хоче, щоб пенсію її бувшого чоловіка ділили на двоє, і одну половину їй виплачували. Вона заявила: „Чому карати людину за те, що помилилася, одружуючись зі мною". Пані Сімпсон сказала, що О'Дваєр помагав їй із Мехіко, де він тепер перебуває, але тепер вона працює в телевізії в Ню Йорку і сама на себе заробляє, тому не хоче ділитися пенсією свого сепарованого чоловіка.

МОЖНА СТРІЛЯТИ ДО ВЕДМЕДІВ, НЕЗНАЮЧИ ЇХНЬОЇ МЕТРИКИ

Леґіслятура стейту Ню Йорк прийняла закон, який дозволяє мисливцям стріляти до ведмедів, незважаючи на те, чи вони скінчили один рік життя. Але цей закон відноситься тільки до ведмедів в горах Адірондекс, де ці тварини дуже розмножилися, і влітку нападають навіть на літні доми. В інших околицях Нюйоркського стейту і надалі обов'язує заборона полювати на ведмедів, які ще не мають одного року. Стейтова леґіслятура забороняє полювати біля домів у віддалі 500 стіп.

ФІЛЬМ ПРО ЖИТТЯ ГЕЛЕН КЕЛЛЕР

Кінова зірка Сузен Гейворд плянує працювати в своєму власному підприємстві, але перед тим вона хотіла б ще брати участь в фільмі про життя Гелен Келлер. Гейворд ще не знає, чи вона грала б ролю самої Г. Келлер, чи її вчительки Анни Сулівен Мейсі. Гелен Келлер — це сліпа жінка, яка все своє життя, будучи сліпою, присвятила на те, щоб допомагати людям, які втратили зір, щоб і вони могли бути корисними в житті та почувалися хоч сяк - так щасливими. Праця Гелен Келлер відноситься до сліпців в цілому світі, і недавно вона об'їхала багато країн вільного світу.

ЧИ ЦЕЗАР ПОМЕР 2,000 ЧИ 1,999 РОКІВ ТОМУ

Цього року на день 15-го березня припав 2,000-ий рік від дня смерти Юлія Цезаря. Як відомо Цезаря убив Брут в дні, що його римляни називали „березневими ідами", і що припав на 15-го березня 44-го року перед народженням Христа. Вчені вираховують, що від того дня 15 березня 1956 року минуло 2,000 років. Але професор клясичної філології Нюйоркського університету Дж. Джансон заявляє, що 15-го березня ц. р. від смерти Цезаря минуло тільки 1,999 років. Його калькуляція така: від 44-го року перед народженням Христа до 1-го року минуло тільки 43 роки, і коли ті роки додати до 1956, то вийде сума 1,999 років, а не 2,000, бо між старою і новою ерою не було року, який мав би число зеро.

НЕКУРЦІ РІДКО ХВОРІЮТЬ НА ПІСТРЯКА ЛЕГЕНІВ

Представник Американського Товариства для поборювання пістряка д-р К. Геммонд твердить, що некурці дуже рідко хворіють на пістряка легенів. Д-р Геммонд твердить, що той факт повинен переконати курців, які не хочуть вірити заявам лікарів, що куріння цигарок спричиняє рака легенів. Статистика виказує, що на 336-ох курців у віці понад 50 років, один в кожному році вмирає на недугу пістряка легенів. Та сама статистика стверджує, що некурці майже зовсім не хворіють на рака легенів. Сам д-р Геммонд давніше викурював чотири пачки цигарок денно, та коли почав вивчати недугу пістряка, залишив цигарки, і курить люльку, не втягаючи диму до легенів.



Не потрібно жадного вкладу грошей, жадного досвіду. Тільки показуйте цей вигідний з прямо маґічною подушечкою черевик, приятелям, сусідам, співпрацівникам. Початкове комісове до $4.00 за пару + готівкою „бонус", платні вакації, $25.00 винагороди. Першоклясні мужеські, жіночі і дитячі черевики. Гарантія звороту грошей. Даром черевики на показ.
Пишіть сьогодні за безплатним новим 84 стор. каталогом з усіми подробицями.
TANNERS SHOE CO.
989 Brockton, Mass.

КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!

Посмертні Згадки

ТЕОДОР БІЛИК, член 473 Відд. УНСоюзу, член Укр. Стрілецької Громади, член основатель Укр. Національного Об'єднання в Монтреалі, Квебек, Канада, упокоївся дня 19-го березня 1956 р. Покійний уродився 1897 р. в селі Терпилівка, пов. Збараж, Зах. Україна. 1918 року вступив до Укр. Галицької Армії, був підстаршиною та перебув всю трагедію УГА до 1920 року. 1928 р. прибув до Канади і зараз включився в Українські Національні Організації і до кінця свого життя був активним і жертвенним членом. До УНСоюзу вступив 1947 року. Похорон відбувся 22-го березня з Укр. Правосл. Собору на кладовище "Mount Royal." Залишив у великім смутку дружину Анастазію. — В. Й. П.!

О. Чайківський, секр.

АННА БОШКО, членка Відд. 147 УНСоюзу в Алентавн, Па., померла 11-го березня 1956 р. у 60 році життя. Покійна родилася в селі Климковці, повіт Збараж, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила 1947 р. Покійна полишила у великім смутку чоловіка Тому, 4 доньки, сина, невістку і 5 внуків. Похорон відбувся 14-го березня в Укр. Правосл. Церкві при великій участі Членів, Громадян і сусідів з Нортгамптон, Па. Похована на українськім цвинтарі на Фулертон, Па. — В. Їй П.!

І. Федорак, секр.

АНАСТАЗІЯ ДРАБ, членка Б-ва св. Ап. Петра і Павла Відд. 338 УНСоюзу в Монессен, Па., померла нагло дня 18-го березня 1956 р. Походила з села Команьча, пов. Сянік, Галичина. Оставила у смутку 3-х синів, 2 дочки і 4 внуки, брата і сестру. Похорон відбувся 21-го березня з Правосл. Церкви св. о. Николая в Монессен. — В. Їй П.!

П. Янковський, секр.

ВАСИЛЬ ПЛЕТЕНИК, довголітній член Т-ва Т. Шевченка Відд. 6 УНСоюзу в Гейстінґс он Гудсон, Н. Й., помер 20-го березня 1956 р. Покійний родився 1885 року в селі Турочка Вижня, повіт Турка, Зах. Україна. До Союзу вступив 1918 року. Полишив в смутку 3-х синів Михайла, Григорія, Івана і доньку Марію. Похорон відбувся 23-го березня 1956 р. з греко-кат. церкви св. Арх. Михаїла на цвинтар св. Йосафата. — В. Й. П.!

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
ГАЛИНУ КАНЮК
родом з Валучина, золочівського повіту. Батько Мелетій Кравчук, мати Ольга Грицай зі села Замісця, коло Глиняи. Зголоситися прошу на адресу:
OLGA BIHANSKA
207 Tompkins Street
Stapleton, S. I., N. Y.
Telephone GI 7-1691

Пошукую
АННУ МАНЗЯ
з дому Олексин
з села Підбереж, пов. Болехів.
Голоситись на адресу:
TEKLA LYSECKA
1945 W. Superior St.,
Chicago 22, Ill.

Пошукую
ІВАНА ТУРЧИНА
з села Коропуж, повіт Рудки.
Його сестрінок
СТЕПАН П.
315 Kellogg Street
Syracuse 4, N. Y.

● ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ●

ARKA CO.
48 East 7th Street
New York, N. Y.
GR. 3-3550
ПРИБОРИ ДЛЯ ПИСАНОК
(фарба, віск, писальце)

● ТЕАТР— THEATRE ●

СЬОГОДНІ І ЗАВТРА!
Життя Ісуса Христа
"KING OF KINGS"
і
"MISTRESS OF TREVES"
AMERICAN THEATRE
3rd Street bet. Ave B & C
New York City

Для тих, що терплять на
ГЕМОРОЇДИ
Заспокоєння болів без операції
Якщо Вас непокоять, печуть, свербляють і мучать гемороїди, і якщо вони Вам так боляче докучають, що Ви думаєте, що Вам треба піддатися лікарській операції, Ви повинні докладно зазнайомитися з відповідними полегшуючими середниками. Таким відповідним середником є недавно опрацьована чудова формула, яка містить в собі 13 різних складників. Щоб осягнути якнайкращі результати з неї, треба вкинути до мидниці з відповідною гарячою водою одну шклянку звичайного ліку EPSON SALTS і сісти в неї на 20 хвилин. Потім приложити ще маленьку кількість цього чудового ліку до хворої частини тіла. Допомога є так скора, що будете дивуватися, як Ви могли так довго терпіти, не знаючи про такий чудовий середник. Тому не терпіть довше і застосуйте це лікарство зараз. Три тубки Ви можете дістати по спеціяльній ціні тільки за $5.00 плюс оплата COD. Пішліть тільки цей вирізок до нас на адресу: TRYSAN CO., Dept. A, Box 226, Peekskill, N. Y., і подайте на відворотній сторінці коверта Ваше ім'я й адресу (друком!). Грошей не висилайте, заплатіть просто поштареві при відборі.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ!
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!

НА ВЕСНУ І ВЕЛИКОДНІ СВЯТА! ◄
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)
має на складі великий вибір весняних КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу та відомої марки капелюхи KNOX. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" й інші від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й інші весняні речі.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.



КАПЕЛЮХ KNOX

● Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00 ●
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (East 8th St. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.



JERRY OF FIFTH AVENUE
Hairstylist
З нагоди перших роковин існування нашого українського підприємства
САЛЬОНУ КРАСИ,
даємо по знижці цін, Тривалу Ондуляцію, красимо волосся на різні кольори, модерні зачіски найновішого весняного стилю. Тривала Ондуляція тільки $12.50 разом з втинанням і укладанням волосся.
Власник — Ярослав Плескун.
JERRY OF FIFTH AVENUE
831 Lexington Ave., New York 21, N. Y.
Bet. 63 & 64 Sts. — TE 8-0540. Тільки за замовленнями.

ТАРЗАН, ч. 3639. Незапрошений.



Тарзан став на хиткій галузі, балянсуючи, немов повна ґрації статуя лісового бога, і пильно надслухував.

Захоплений покликом свого народу, він тимчасово забув білу дівчину і пішов на звуки гучного бубна.

На малій галявині він знайшов мавп, які несамовито виконували свій дикий ритуал,

— і, не вагаючись, скочив між них.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR-CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568